

ASOCIAȚIA GRUP DE ACTIUNE LOCALA DELTA DUNARII

Sediul social:

Str. Ovidiu, nr. 152, Sat Malcoci, Comuna Nufaru, Jud. Tulcea, CP 827172

tel : 0745344132 ; 0748140257

web site : www.gal-deltadunarii.ro

e-mail : galdeltadunarii@gmail.com

GHIDUL SOLICITANTULUI

MĂSURA M3/6A: CREȘTEREA ECONOMIEI PRIN DEZVOLTAREA DE ACTIVITĂȚI NEAGRICOLE

-Versiune 06- Noiembrie 2023 -

PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE RURALĂ 2014 - 2020

Program finanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României prin

FONDUL EUROPEAN AGRICOL PENTRU DEZVOLTARE RURALĂ

EUROPA INVESTESTE ÎN ZONELE RURALE

**GHIDUL SOLICITANTULUI pentru accesarea
MĂSURII M3/6A “Creșterea economiei prin dezvoltarea de activități neagricole”**

Versiunea 06 - 2023

*Ghidul Solicitantului este un material de informare tehnică
potențialilor beneficiari ai
Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) gestionate prin GAL și
constituie un suport informativ complex pentru întocmirea proiectului conform cerințelor
specifice ale Strategiei de Dezvoltare Locală 2014-2020 aferentă teritoriului GAL Delta
Dunării*

*Ghidul Solicitantului prezintă regulile pentru pregătirea întocmirea și depunerea
proiectului de investiții, precum și modalitatea de selecție, aprobare și depunerea
proiectului dumneavoastră. De
asemenea, conține listă indicativă a tipurilor de investiții pentru care se
acordă fonduri nerambursabile, documentele, avizele și acordurile pe care trebuie să le
prezentați, modelul Cererii de finanțare, al Studiului de fezabilitate și al Memoriului
justificativ, al Contractului de finanțare, precum și alte informații utile
realizării proiectului și completării corecte a documentelor.*

*Ghidul Solicitantului, precum și documentele anexate pot suferi rectificări din cauza
modificărilor legislative naționale și europene sau procedurale - varianta actualizată este
publicată pe pagina de internet: www.gal-deltadunarii.ro*

**E
V
E**

**DERILE PREZENTULUI GHID SE COMPLETEAZĂ CU REGLEMENTĂRILE CUPRINSE
ÎN MANUALUL DE PROCEDURĂ PENTRU SUB-MĂSURĂ 19.2, POSTAT PE SITE-UL
www.gal-deltadunarii.ro**

IMPORTANT!

Pentru a obține informații generale și informații și clarificări legate de completarea și depunerea dosarului Cererii de Finanțare, consultați pliantele și îndrumările editate de Asociația G.A.L DELTA DUNARII, disponibile la sediul G.A.L, sat Malcoci, comuna Nufaru, str. Ovidiu, nr.152, jud. Tulcea, precum și pe pagina de internet www.gal-deltadunarii.ro

CUPRINS

1. Prevederi generale	Pg.4
1.1 Contribuția M3/6A “Creșterea economiei prin dezvoltarea de activități neagricole”- la domeniile de interventie	Pg.4
1.2 Contributia publică totală a măsurii M3/6A	Pg.5
1.3 Tipul sprijinului	Pg.5
1.4 Sume (aplicabile) și rata sprijinului	Pg.5
1.5 Legislația europeană și națională aplicabilă	Pg.6
1.6 Aria de aplicabilitate a măsurii	Pg.9
Capitolul 2. Prezentarea Masurii M3/6A	Pg.10
2.1.Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile	Pg.10
2.2.Condiții minime obligatorii	Pg.12
2.3.Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile	Pg.13
Capitolul 3. Depunerea dosarului cererii de finanțare	Pg.19
3.1 Locul depunerii	Pg.19
3.2 Perioada de depunere a proiectelor	Pg.19
3.3 Alocarea pe sesiune	Pg.19
3.4 Punctajul minim pentru un proiect	Pg.19
Capitolul 4. Selecția proiectelor	Pg.20
4.1.Principii și criterii de selecție a proiectelor	Pg.20
4.2 Procedura de evaluare și selecție	Pg.24
Capitolul 5. Modalitatea de accesare a fondurilor nerambursabile	Pg.27
5.1 Completarea și depunerea cererii de finanțare	Pg.27
5.2 Verificarea conformității, eligibilității și criteriilor de selecție	Pg.29
Capitolul 6. Eligibilitatea la nivel AFIR	Pg.32
6.1 Verificarea încadrării proiectelor	Pg.32
6.2 Verificarea eligibilității	Pg.34
Capitolul 7. Contractarea finanțării nerambursabile	Pg.37
7.1 Prevederi comune pentru toate proiectele aferente sub-măsurii 19.2	Pg.37
7.2 Semnarea contractelor de finanțare	Pg.38
7.3 Modificarea contractelor de finanțare	Pg.40
7.4 Încetarea contractului de finanțare	Pg.41
Capitolul 8. Achizițiile și plăți	Pg.42
8.1 Achizițiile	Pg.42
8.2 Plăți	Pg.44
Capitolul 9. Monitorizarea proiectelor	Pg.45
Capitolul 10. Informații utile pentru accesarea fondurilor nerambursabile	Pg.47
10.1 Documente necesare depunerii cererii de finanțare	Pg.47
10.2 Lista formularelor disponibile	Pg.50
10.3 Gal Delta Dunării în sprijinul dumneavoastră	Pg.51
10.4 Dicționar de termeni	Pg.51
10.5 Abrevieri	Pg.55

Capitolul 1 Prevederi generale

1.1 Contributia Masurii M3/6A la domeniile de interventie

Prin obiectivele vizate, măsura M3/6A își propune să contribuie la dezvoltarea socio-economică echilibrată a teritoriului prin sprijinirea micilor întreprinzători locali și încurajarea investițiilor în activități non-agricole (producție, servicii, cu precădere turistice și de agrement). Sprijinirea demarării activităților neagricole joacă un important rol socio-economic pentru teritoriu. La nivelul anului 2014, în teritoriul GAL doar în jur de 5% din populație era salariată în cadrul unor societăți comerciale locale. Dintre aceștia, majoritatea sunt din Orasul Sulina, comunele Mahmudia și Murighiol. În localitățile din teritoriu, numărul de firme înregistrate este între 16 și 50 per localitate, principalul sector în care activează fiind comerțul (cu amănuntul în magazine mici), turism, pescuit, servicii diverse, așa cum reiese și din analiza SWOT, lipsa posibilităților de angajare conducând spre migrarea forței de muncă către mediul urban. Nevoia obținerii de venituri suplimentare pentru populația ocupată în agricultura de subzistență și semisubzistență este absolut necesară, mai ales în contextul tendinței de depopulare. Totodată nevoia de stimulare a antreprenoriatului în mediul rural este ridicată și este în rezonanță cu nevoia de creștere a valorificării potențialului comunităților rurale din perspectiva resurselor locale. Dezvoltarea activităților afacerilor la scară mică de către fermieri și alți întreprinzători locali în domenii non-agricole poate contribui la obținerea de locuri de muncă, venituri suplimentare și la menținerea populației active în mediul rural. O oportunitate reală o constituie dezvoltarea turismului și a serviciilor conexe, datorită existenței rezervației Delta Dunării și a importante vestigii istorice și culturale. Înființarea de activități non-agricole (servicii/producție) reprezintă o oportunitate în contextul în care paleta serviciilor oferite în teritoriu, atât pentru actorii locali, cât și pentru turiști este mică. Totodată, diversificarea serviciilor va crește atractivitatea zonei și va diminua riscul migrației populației tinere către orașe.

Măsura răspunde următoarelor nevoi identificate în teritoriu prin analiza diagnostic și analiza SWOT: **(N1) Creșterea nivelului de trai a populației locale prin reducerea gradului de sărăcie; (N4) Reducerea fenomenului de depopulare a satelor în teritoriul GAL DD; (N5) Dezvoltarea sau înființarea de activități non-agricole în teritoriu în scopul diversificării economiei locale.**

Măsura M3/6A "Creșterea economiei prin dezvoltarea de activități neagricole", contribuie la Domeniul de intervenție: 6(a) „Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă”. Secundar, măsura contribuie și la Domeniul de intervenție 5(c) „Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor și reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei”. prevazute în Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la prioritățile prevazute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013:

- P(6) - promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, cu accent pe următoarele aspecte: (a) facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă .
- P(5) - promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon cu accent pe: (c) facilitarea furnizării și a utilizării surselor

regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor și reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei.

Măsura corespunde obiectivelor art.19 “Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor” din Reg. (UE) nr. 1305/2013, mai exact alin. 1, lit. (b) investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305 /2013 - Art. 5 :

- **Inovare:** Prin măsură se vor sprijini investițiile în activități de servicii sau producție care includ tehnologii și echipamente cu caracter inovator. Diversificarea activităților economice în teritoriu va deschide noi oportunități și posibilități pentru adoptarea de metode noi și utilizarea de tehnologii inovatoare, sporind astfel atractivitatea comunităților rurale.
- **Mediu și climă:** Se vor sprijini proiectele care conduc la diminuarea/limitarea efectelor negative asupra mediului. Tipuri de acțiuni (enumerarea exemplificativă): dotarea clădirilor cu sisteme care utilizează energie regenerabilă; finanțarea și prioritizarea activităților productive care folosesc resurse locale neutilizate până în prezent; modernizarea firmelor prin dotarea cu tehnologii și echipamente cu un consum redus de energie, apelarea la surse de energie verde.

1.2 Contribuția publică totală a măsurii M3/6A

Cheltuiala publică totală pentru Măsura M3/6A este de 781.499,90euro.

Cheltuiala publica din fonduri EURI: 83.957,33 Euro.

1.3 Tipul sprijinului

Sprijinul în cadrul acestei măsuri poate fi acordat pentru investiții, astfel:

1. **Rambursarea** costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
2. **Plăți în avans**, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Sprijinul public nerambursabil va respecta prevederile R(CE) nr. 1407/2013 cu privire la sprijinul de minimis, se acordă pentru o perioadă de maxim trei ani și nu va depăși 200.000 euro/beneficiar (întreprindere unică) pe 3 ani fiscali.

1.4 Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Valoarea maximă nerambursabilă a unui proiect va fi de 200.000 euro.

Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 90%.

Valoarea minimă a unui proiect este de 10.000 de euro.

Justificarea acordării sprijinului:

În stabilirea intensității sprijinului acordat în cadrul acestei măsuri, s-au avut în vedere următoarele elemente: Numărul relativ mare de firme care activează în domeniul nonagricol, având acces redus la creditare, cerințe crescute în dezvoltarea de activități turistice în special, pensiuni turistice și servicii importante pentru comunitățile locale (medicale și sanitare-veterinare). Ținând cont de: nevoile identificate în teritoriu; adresabilitatea măsurii către sectorul serviciilor nonagricole, mai ales în domeniul serviciilor turistice și a producției; numărul mare al potențialilor beneficiari din teritoriu; valoarea limitată a alocării financiare a măsurii în cadrul SDL; valoarea adăugată a măsurii care contribuie la o dezvoltare economică durabilă, creșterea atractivității teritoriului pentru micii întreprinzători și integrarea minorităților locale, a fost stabilită la limita maximă admisă de Reg 1305/2013 și PNDR, pentru a facilita accesul beneficiarilor eligibili din teritoriul GAL DD la fondurile disponibile, urmărindu-se atingerea unui impact cât mai mare la nivelul dezvoltării economiei locale.

1.5 Legislația europeană și națională aplicabilă

Legislație comunitară

- **Regulamentul (UE) nr. 1303/2013** de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare;
- **Regulamentul (UE) nr. 1305/2013** privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare;
- **Regulamentul (UE) nr. 1306/2013** al Parlamentului European și al Consiliului privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 352/78, (CE) nr. 165/94, (CE) nr. 2799/98, (CE) nr. 814/2000, (CE) nr. 1290/2005 și (CE) nr. 485/2008 ale Consiliului, cu modificările și completările ulterioare;
- **Regulamentul (UE) nr. 1307/2013** al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 637/2008 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 73/2009 al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare;
- **Regulamentul (UE) nr. 1310/2013** al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a anumitor dispoziții tranzitorii privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește resursele și repartizarea acestora pentru anul 2014 și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 73/2009 al Consiliului și a Regulamentelor (UE) nr. 1307/2013,

(UE) nr. 1306/2013 și (UE) nr. 1308/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește aplicarea acestora în anul 2014, cu modificările și completările ulterioare;

- **Regulamentul (UE) nr. 1407/2013** al Comisiei privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis Text cu relevanță pentru SEE, cu modificările și completările ulterioare;
- **Regulamentul delegat (UE) nr. 807/2014** de completare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de introducere a unor dispoziții tranzitorii, cu modificările și completările ulterioare;
- **Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 808/2014** al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), cu modificările și completările ulterioare;
- **Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 809/2014** al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul integrat de administrare și control, măsurile de dezvoltare rurală și ecocondiționalitatea, cu modificările și completările ulterioare
- **Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 908/2014** al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește agențiile de plăți și alte organisme, gestiunea financiară, verificarea conturilor, normele referitoare la controale, valorile mobiliare și transparența, cu modificările și completările ulterioare.
- **Recomandarea 2003/361/CE din 6 mai 2003** privind definirea micro-întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii;

Legislație națională

- **Legea nr. 15/1990** privind reorganizarea unităților economice destinate activității comerciale, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 31/1990** privind societățile comerciale - Republicare, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 82/1991** a contabilității - Republicare, cu modificările și completările ulterioare
- **Legea nr. 160/1998** pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar;
- **Legea nr. 36/1991** privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 227/2015** privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 207/2015** privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 346/2004** privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 359/2004** privind simplificarea formalităților la înregistrarea în registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și persoanelor juridice, înregistrarea fiscală a acestora, precum și la autorizarea funcționării persoanelor juridice, cu modificările și completările ulterioare;

7

- **Legea nr.566/2004a** cooperăției agricole, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr.1/2005** privind organizarea și funcționarea cooperăției, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr.85/2006** privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare.
- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr.44/2008** privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, cu modificările și completările ulterioare, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.182/2016;
- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr.142/2008** privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național Secțiunea VIII - a-zonă de cursuri turistice, aprobată prin Legea 190/2009, cu modificările și completările ulterioare.
- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr.6/2011** pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii debutanți în afaceri, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr.66/2011** privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr.49/2015** privind gestionarea financiară a fondurilor europene nerambursabile aferente politicii agricole comune, politicii comune de pescuit și politicii maritime integrate la nivelul Uniunii Europene, precum și a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2014-2020 și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul garanțării, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.56/2016;
- **Ordonanța Guvernului nr.27/2002** privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, cu modificările și completările ulterioare;
- **Hotărârea Guvernului nr.907/2016** privind etapele de elaborare și conținutul cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice;
- **Hotărârea Guvernului nr.218/2015** privind registrul agricol pentru perioada 2015-2019, cu modificările și completările ulterioare;
- **Hotărârea Guvernului nr.226/2015** privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordinul ANSVSA nr.17/2008** pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind procedurile de înregistrare și controlul oficial al unităților în care se desfășoară activități de asistență medicală veterinară.
- **Ordinul MEF nr.858/2008** privind depunerea declarațiilor fiscale prin mijloace electronice de transmitere la distanță, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordinul MEF nr.3512/2008** privind documentele financiar-contabile, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordinul ANSVSA nr.16/2010** pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind procedura de înregistrare/autorizare sanitar-veterinară a unităților/centrelor de colectare/exploatațiilor de origine și mijloacelor de transport din domeniul sănătății și al bunăstării animalelor, a unităților implicate în

depozitarea și neutralizarea subproduselor de origine animală care nu sunt destinate consumului uman și a produselor procesate, cu modificările și completările ulterioare;

- **Ordinul MADR nr. 22/2011** privind reorganizarea Registrului fermelor, care devine Registrul unic de identificare, în vederea accesării măsurilor reglementate de politica agricolă comună, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordinul ANT nr. 65/2013** cu modificările și completările ulterioare al ANT privind Normele de clasificare a structurilor de turism;
- **Ordinul MFP nr. 65/2015** privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare;
- **Hotărârea Guvernului nr. 31/1996** pentru aprobarea Metodologiei de avizare a documentațiilor de urbanism privind zonele staționale turistice și a documentațiilor tehnice privind construcții din domeniul turismului
- **Ordinul ANT nr. 221/2015** pentru modificarea Normelor metodologice privind eliberarea certificatelor de clasificare a structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare și a imentației publice, a licențelor și brevetelor de turism, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale pentru Turism nr. 65/2013;
- **Ordinul MADR nr. 1731/2015** privind instituirea schemei de ajutor de minimis "Sprijin acordat microîntreprinderilor și întreprinderilor mici din spațiul rural pentru înființarea și dezvoltarea activităților economice neagricole", cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordinul MADR nr. 2243/2015** privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al procesului de selecție și al procesului de verificare a contestațiilor pentru proiectele aferente măsurilor din PNDR 2014-2020;
- **Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020**, aprobat prin Decizia Comisiei de punere în aplicare nr. C(2015) 3508/26.05.2015, cu modificările ulterioare;
- **Ordinul MEF nr. 2371/2007** pentru aprobarea modelului și conținutului unor formulare prevăzute la titlul III din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;
- **Avizul Consiliului Concurenței nr. 7622 din 03.07.2015** privind proiectul Schemei de ajutor de minimis pentru sprijinul acordat microîntreprinderilor și întreprinderilor mici din spațiul rural pentru înființarea și dezvoltarea activităților economice neagricole;
- **Hotărârea de guvern 452/2003** privind desfășurarea activității de agrement nautic;
- **Ordinul nr. 1079/2014** pentru stabilirea procedurilor privind evidența și înmatricularea ambarcațiunilor de agrement, condiții tehnice și încadrarea cu personal Navigant a acestora și avizarea operatorilor economici pentru desfășurarea activităților de agrement nautic;

1.6 Aria de aplicabilitate a măsurii

Teritoriul GAL Delta Dunării acoperă teritoriul administrativ al orașului **Sulina (cod SIRUTA: 159767)**, și al comunelor **Nufăru (cod SIRUTA: 161053)**, **Beștepe (cod SIRUTA: 161552)**,

9

Mahmudia (cod SIRUTA: 160724), Murighiol (cod SIRUTA: 160911), Sfântu Gheorghe (cod SIRUTA: 161231), Valea Nucarilor (cod SIRUTA: 161482). Investițiile realizate în cadrul măsurii M3/6A sunt obligatoriu a se desfășura în teritoriul GAL Delta Dunării.

Capitolul 2. Prezentarea Masurii M3/6A

2.1 Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile

Beneficiari direcți ai acestei măsuri pot fi:

- Micro-întreprinderi și întreprinderi neagricole mici existente și nou-înființate (start-up) din teritoriul GAL;
- Fermieri sau membrii unor gospodării agricole (autorizați cu statut minim de PFA) care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități neagricole în zona rurală în cadrul întreprinderii deja existente, încadrabile în micro-întreprinderi și întreprinderi mici, cu excepția persoanelor fizice neautorizate.

O micro-întreprindere este considerată nou înființată (start-up) dacă este înființată în anul depunerii Cererii de Finanțare sau dacă nu a înregistrat activitatea până în momentul depunerii acesteia, dar nu mai mult de 3 ani fiscali consecutivi.

Atenție! Persoanele fizice neautorizate nu sunt eligibile.

Micro-întreprinderile și întreprinderile mici, atât cele existente cât și cele nou înființate (start-up) trebuie să fie înregistrate la ONRC și să-și desfășoare activitatea în spațiul rural (sediul social sau punctul/punctele de lucru trebuie să fie amplasate în mediul rural, pe teritoriul GAL Delta Dunării).

Categoriile de solicitanți eligibili în cadrul *Masura M3/6A "Creșterea economiei prin dezvoltarea de activități neagricole"*, în funcție de forma de organizare sunt:

- **Persoană fizică autorizată** înființată în baza OUG nr. 44/ 2008 *privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale*, cu modificările și completările ulterioare;
- **Întreprindere individuală** înființată în baza OUG nr. 44/ 2008, cu modificările și completările ulterioare;
- **Întreprindere familială** înființată în baza OUG nr. 44/ 2008 cu modificările și completările ulterioare;
- **Societate în nume colectiv - SNC** - înființată în baza Legii *societăților* nr. 31/1990, republicata, cu modificările și completările ulterioare;
- **Societate în comandită simplă - SCS** - înființată în baza Legii nr. 31/1990, *republicata* cu modificările și completările ulterioare);
- **Societate pe acțiuni - SA** - înființată în baza Legii nr. 31/ 1990, republicată cu modificările și completările ulterioare;
- **Societate în comandită pe acțiuni - SCA** înființată în baza Legii nr. 31/1990, republicată cu modificările și completările ulterioare;
- **Societate cu răspundere limitată¹ - SRL** înființată în baza Legii nr. 31/1990, *republicata*, cu modificările și completările ulterioare;

¹A se vedea: art. 4 alin. (2) din legea cooperatiei: Cooperativele agricole de gradul 1 sunt asociații de persoane fizice și persoane fizice autorizate definite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoane fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, cu modificările și completările ulterioare.

- **Societate comercială cu capital privat** înființată în baza Legii nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, cu modificările și completările ulterioare);
- **Societate agricolă** înființată în baza Legii nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asocieri în agricultură cu modificările și completările ulterioare;
- **Societate cooperativă de gradul 1** înființată în baza Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției, republicată, respectiv **societăți cooperative meșteșugărești și societăți cooperative de consum** care au prevăzute în actul constitutiv ca obiect desfășurarea de activități neagricole;
- **Cooperativă agricolă de grad 1²** înființată în baza Legii cooperăției agricole nr. 566/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Solicitanții eligibili trebuie să se încadreze în categoria:

- **Micro-întreprindere** - maximum 9 salariați și realizează o cifră de afaceri anuală netă sau dețin activetotale de până la 2 milioane euro, echivalent în lei.
- **Întreprindere mică** - între 10 și 49 salariați și realizează o cifră de afaceri anuală netă sau dețin activetotale de până la 10 milioane euro, echivalent în lei.

IMPORTANT! Dovada încadrării în categoria de micro-întreprindere sau întreprindere mică se face în baza Declarației privind încadrarea întreprinderii în categoria întreprinderilor mici și mijlocii și a Calculului pentru întreprinderile partenere sau legate, completate în conformitate cu anexele la Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare. Dacă există neconcordanțe între verificările realizate prin intermediul ONRC, Declarația privind încadrarea întreprinderii în categoria întreprinderilor mici și mijlocii și calculul pentru întreprinderile partenere sau legate, se vor solicita informații suplimentare pentru corectarea acestora.

În vederea identificării relației în care se află întreprinderea solicitantă cu alte întreprinderi, raportată la capitalul sau la drepturile de vot deținute ori la dreptul de a exercita o influență dominantă, se vor respecta prevederile art.41 din Legea nr. 346/2004.

Întreprinderile autonome sunt definite la art. 42 din Legea nr. 346/2004, întreprinderile partenere la art. 43 iar întreprinderile legate la art. 44 din Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii. O întreprindere nu poate fi considerată micro-întreprindere sau întreprindere mică dacă cel puțin 25% din capitalul social ori din drepturile de vot ale acesteia sunt controlate, direct sau indirect, în comun ori cu titlu individual, de către una sau mai multe organisme ori colectivități publice conform art. 45 al Legii nr. 346/2004.

Datele utilizate pentru calculul numărului mediu de salariați, cifra de afaceri netă anuală și activele totale sunt cele raportate în situațiile financiare aferente exercițiului financiar precedent, aprobate de adunarea generală a acționarilor sau asociaților” conform art 6(1) al Legii nr. 346/2004.

Dacă la data întocmirii situațiilor financiare anuale întreprinderea nu se mai încadrează în plafoanele stabilite la art. 3 și 4, aceasta nu își va pierde calitatea de întreprindere mică, mijlocie sau micro-întreprindere decât dacă depășirea acestor plafoane se produce în două exerciții financiare consecutive.”, conform art. 6 (2) al Legii nr. 346/2004.

²A se vedea: art. 4 alin. (2) din legea cooperăției: Cooperativele agricole de gradul 1 sunt asociații de persoane fizice și persoane fizice autorizate definite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoane fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru o întreprindere nou înființată, numărul de salariați este cel declarat în *Declarația privind încadrarea întreprinderii în categoria întreprinderilor mici și mijlocii* și poate fi diferit de numărul de salariați prevăzut în proiect.

Se va verifica condiția de întreprinderi legate sau partenere sau autonoma pentru încadrarea în categoria de micro-întreprindere sau întreprindere mică.

Solicitantul trebuie să respecte următoarele:

- să fie persoană juridică română;
- să aibă capital 100% privat
- să acționeze în nume propriu;
- să asigure surse financiare stabile și suficiente pe tot parcursul implementării proiectului.

2.2 Condiții minime obligatorii

Solicitanții de sprijin prin această măsură vor trebui să îndeplinească următoarele **condiții minime de eligibilitate**:

- Să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Microîntreprinderile și întreprinderile mici să demonstreze că au sediul sau punct de lucru în teritoriul GAL DD și să fie înființate de minim 6 luni;
- Obiectivul trebuie să se încadreze în cel puțin unul dintre tipurile de activități sprijinite prin măsura M3/6A;
- Toate activitățile aferente implementării proiectelor trebuie să fie efectuate pe teritoriul GAL DD.
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate.
- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată prin prezentarea unei documentații tehnico-economice;

Atenție! Sediul social sau punctul de lucru/punctele de lucru unde se realizează investiția pentru care se solicită finanțare trebuie să fie situate în teritoriul GAL DD.

Dacă solicitantul a beneficiat de **servicii de consiliere pe M02**- aceste servicii nu vor mai fi incluse în Studiul de fezabilitate. Verificarea se va efectua la depunerea Cererii de finanțare și dacă se constată dubla finanțare, cheltuiala respectivă devine neeligibilă.

Data deciziei de acordare a sprijinului reprezintă data semnării Contractului de finanțare.

În cadrul acestei măsuri, un beneficiar poate solicita finanțare pentru unul sau mai multe proiecte, cu respectarea condițiilor de eligibilitate.

Următoarele categorii de solicitanți/beneficiari pot depune proiecte în cadrul măsurilor/submăsurilor de investiții derulate prin PNDR 2014-2020, cu respectarea următoarelor condiții, după caz:

a. solicitanții/beneficiarii/membrii asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, după caz, înregistrați în registrul debitorilor AFIR, atât pentru programul SAPARD, cât și pentru FEADR,

care achită integral datoria față de AFIR, inclusiv dobânzile și majorările de întârziere până la semnarea contractelor de finanțare.

b. solicitanții care s-au angajat la depunerea Cererii de finanțare prin declarație pe propria răspundere, că vor prezenta la data semnării contractului dovada cofinanțării private și nu prezintă acest document la data prevăzută în notificarea AFIR, pot rededepune/depune proiect numai în cadrul sesiunii următoare celei în care a fost depus proiectul.

2.3. Tipuri de costuri eligibile și neeligibile

Pentru a stabili tipurile de acțiuni eligibile și neeligibile, s-a ținut cont de următoarele reglementări: art. 65 din Reg. (UE) nr. 1303/2013; art. 69(3) din Reg. (UE) nr. 1303/2013; art. 45 din Reg. (UE) nr. 1305/2013; art. 13 din Reg. (UE) nr. 807/2014; prevederile din PNDR - cap. 8.1, Fișa tehnică a sub-măsurii 19.2 și HG 226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor PNDR. În toate cazurile condiționalitățile din regulamentele UE prevalează în fața reglementărilor naționale.

Lista indicativă:

- **Activități de producție** (ex: fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton; fabricarea produselor chimice, farmaceutice; activități de prelucrare a produselor lemnoase; industrie metalurgică, fabricare construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente; fabricare produse electrice, electronice, etc.); Fabricarea de peleți și brichete din biomasă, etc.
- **Activități turistice:** activități ale structurilor de primire turistică așa cum sunt definite de Legea turismului (pensiuni turistice, agropensiuni, maxim 4 camere de închiriat, maxim 12 camere în bungalow-uri), activități de agrement, activități ale operatorilor de turism, infrastructura agroturistică, excursii cu ambarcațiuni de agrement de maxim 12 persoane și putere de până la 200 CP, SPA-uri, etc;
- **Servicii** (ex: medicale, sanitar-veterinare; reparații mașini, unelte, obiecte casnice, închirieri; achiziții utilaje, mijloace de transport specializate auto sau navale în scop de agrement și echipamente pentru servicii prioritare în SDL (ex. Construcții, amenajare teren, servicii de spălătorie, servicii medicale și sanitar-veterinare, etc.), consultanță, contabilitate, juridice, audit; activități de editare, etc.; servicii în tehnologia informației și servicii informatice; servicii tehnice, administrative, alte servicii destinate populației din spațiul rural, etc).

Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care sunt în concordanță cu regulile generale din Regulamentele Europene, prioritățile stabilite pentru dezvoltarea locală - LEADER și obiectivele și prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală.

Investiții pentru infrastructură în unitățile de primire turistică tip agro-turistic, parcuri pentru rulote, camping și tabere, proiecte de activități de agrement (dependente sau independente de o structură de primire agro-turistică cu funcțiuni de cazare), cu respectarea Ordinului ANT 65/2013, cu modificările și completările ulterioare. Acestea se vor limita la capacitatea de cazare specifică structurii de primire turistică de tip pensiune agroturistică - maxim 8 camere. Investiții pentru producția de combustibil din biomasă (ex: fabricare de peleți și brichete) în vederea comercializării.

CHELTUIELILE NEELIGIBILE: • cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand"; • cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului; • cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile; •

dobânzi debitoare; • taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul și a prevederilor specifice pentru instrumente financiare; Nu este eligibilă producția de electricitate din biomasă ca și activitate economică; Prestarea de servicii agricole; Procesarea și comercializarea produselor prevăzute în Anexa 1 din Tratat.

Costuri eligibile specifice:

- a) construcția, extinderea și/sau modernizarea și dotarea clădirilor;
  - b) achiziționarea și costurile de instalare, inclusiv în leasing financiar, de utilaje, instalații și echipamente noi
  - c) investiții intangibile: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci.
- Cheltuielile legate de achiziția în leasing a activelor, pot fi considerate eligibile doar în cazul în care leasingul ia forma unui leasing financiar și prevede obligația beneficiarului de a cumpara bunurile respective la expirarea contractului de leasing.

Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului sunt eligibile dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) dacă respectă prevederile art. 45 din Regulamentul nr. 1305-/2013;
- b) sunt prevăzute sau rezultă din aplicarea legislației în vederea obținerii de avize, acorduri și autorizații necesare implementării activităților eligibile ale operațiunii ori din cerințele minime impuse de PNDR 2014-2020;
- c) sunt aferente, după caz: unor studii și/sau analize privind durabilitatea economică și de mediu, studiu de fezabilitate, proiect tehnic, document de avizare a lucrărilor de intervenție, întocmite în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;
- d) sunt necesare în procesul de achiziții publice pentru activitățile eligibile ale operațiunii;
- e) sunt aferente activităților de coordonare și supervizare a execuției și recepției lucrărilor de construcții-montaj.

Cheltuielile de **consultanță și pentru managementul proiectului** sunt eligibile dacă respectă condițiile a)-e) și vor fi decontate proporțional cu valoarea fiecărei tranșe de plată aferente proiectului.

Prin excepție, **cheltuielile de consultanță pentru întocmirea dosarului cererii de finanțare** se pot deconta integral în cadrul primei tranșe de plată.

Costurile generale ale proiectului pentru care sunt puse condițiile a)-e) trebuie să se încadreze în maximum **10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd construcții-montaj** și în limita a **5%** pentru proiectele care prevăd investiții în achiziții, altele decât cele referitoare la construcții-montaj.

Atenție! Costurile eligibile generale sunt prevăzute în capitolul 8.1 PNDR 2014-2020

Cheltuielile necesare pentru implementarea proiectului sunt eligibile dacă:

- a) sunt realizate efectiv **după data semnării contractului de finanțare** și sunt în legătură cu îndeplinirea obiectivelor investiției;
- b) sunt efectuate **pentru realizarea investiției** cu respectarea rezonabilității costurilor (încadrarea în prețurile stabilite în *Baza de date Prețuri de referință a AFIR*, iar în cazul în care nu se identifică în această bază de date, prezentarea ofertelor corespunzătoare tipului de achiziție realizată: o ofertă pentru prețuri sub 15.000 euro și două oferte pentru prețuri peste 15.000 euro);

c) sunt efectuate cu respectarea prevederilor contractului de finanțare semnat cu AFIR;
d) sunt înregistrate în evidențele contabile ale beneficiarului, sunt identificabile, verificabile și sunt susținute de originalele documentelor justificative, în condițiile legii.

Cheltuieli eligibile cu mijloacele de transport specializate

Sunt acceptate pentru finanțare următoarele tipuri de mijloace de transport:

- Ambulanță umană;
- Autospecială pentru salubritate;
- Mașină specializată pentru intervenții, prevăzută cu nacelă pentru execuția de lucrări la înălțime;
- Autocisternă pentru produse nealimentare (doar autocisternă pe autoșasiu - exclus cap tractor și remorcă autocisternă sau una din ele separat)
- Mașină de măturat carosabilul;
- Auto betonieră;
- Autovidanjă;
- Utilaj specializat pentru împrăștiere material antiderapant (este eligibil doar dacă echipamentul este montat direct pe autoșasiu, fără a putea fi detașat).
- Mijloc de transport de agrement (ex.: ATV, biciclete, trotinete etc.).

Ambulanța veterinară, mașina de transport funerar sunt eligibile cu îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

- mijlocul de transport sa fie încadrat în categoria N1 sau N24 cu maximum 3 locuri și 2 uși de acces în cabina;
- să fie modificat constructiv și omologat R.A.R. ca autovehicul special/specializat pentru activitatea propusă prin proiect, cu excepția ambulanțelor veterinare
- în cazul ambulanțelor veterinare, omologarea RAR se obține în baza unui aviz emis de Colegiul Medicilor Veterinari care atesta ca autovehiculul este dotat conform Hotărârii Consiliului Național 2016; RAR va face mențiunea "echipare specifică intervenției medicină veterinară"
- în cartea de identitate a vehiculului trebuie înregistrată mențiunea specială din care să reiasă modificarea de structură, conform cerințelor autorității publice de resort și legislației în vigoare.
- mijlocul de transport nu va fi folosit pentru alte activități, cu excepția celor propuse prin proiect.

Mijloacele de transport de mai sus trebuie să fie compacte, specializate și să deservească exclusiv activitățile propuse prin proiect. Nu se accepta mijloace de transport de tip tractor/cap tractor cu remorca/semiremorca (capul tractor poate fi folosit și pentru alte tipuri de activități).

Se va aduce **obligatoriu omologarea RAR** la ultima tranșă de plată.

Tipurile de ambarcațiuni ce pot fi achiziționate:

- a) barci cu rame, canotci, caiace, canoe, barci cu vele;
- b) ambarcațiuni sportive de agrement cu mecanism de propulsare cu pedale (hidrobiciclete);
- c) ambarcațiuni de agrement autopropulsate tip barca cu motor și barca cu vele și motor destinate transportului turistilor conform **HG 452/2003** privind desfășurarea activității de agrement nautic sau **Ordinul nr. 1079/2014** pentru stabilirea procedurilor privind evidența și înmatricularea ambarcaunilor de agrement.

Tipurile de ambarcațiuni menționate la punctele a, b, c, vor fi achiziționate doar în scop de agrement!

Utilajele agricole nu sunt costuri acceptate la finanțare.

În cazul proiectelor prin care se propune achiziția de echipamente de agrement ((ex.: arc, echipament Paintball, echipamente gonflabile etc.) solicitantul/beneficiarul are obligația de a

utiliza echipamentele achiziționate numai în scopul deservirii activităților propuse prin proiect și numai în aria geografică descrisă în Studiul de fezabilitate.

În cazul în care în perioada de valabilitate a Contractului de finanțare (inclusiv în perioada de monitorizare) se constată utilizarea echipamentelor și a mijloacelor de transport de agrement în afara ariei descrise, va fi recuperat întregul ajutor financiar plătit până la data respectivă.

Activele corporale și necorporale rezultate din implementarea proiectelor finanțate potrivit Măsurii M3/6A, inclusiv prin schemele de ajutor, trebuie să fie incluse în categoria activelor proprii ale beneficiarului și să fie utilizate pentru activitatea care a beneficiat de finanțare nerambursabilă pentru minimum 5 ani de la data efectuării ultimei plăți.

În caz de nerespectare a durabilității investiției, contribuția publică alocată prin Măsura M3/6A se recuperează în condițiile art. 71 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013, în termen de 5 ani de la efectuarea plății finale către beneficiar, termen valabil și pentru recuperarea contribuției publice aferente oricăror cheltuieli/activități neeligibile din cadrul investiției finanțate din fonduri nerambursabile.

În condițiile art. 71 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013, în cazul unei operațiuni constând în investiții în infrastructură sau producție, contribuția din PNDR 2014-2020 se recuperează dacă, în termen de 10 ani de la efectuarea plății finale către beneficiar, activitatea de producție în cauză este delocalizată în afara Uniunii Europene, cu excepția situației în care beneficiarul este un IMM, pentru care termenul de recuperare este de 7 ani. În cazul în care contribuția prin PNDR 2014-2020 ia forma unui ajutor de stat, perioada de 10 ani se înlocuiește cu termenul limită aplicabil potrivit normelor privind ajutorul de stat.

Pentru categoriile de beneficiari care, după selectarea/contractarea proiectului, precum și în perioada de monitorizare, își schimbă tipul și dimensiunea întreprinderii avute la data depunerii cererii de finanțare, în sensul trecerii de la categoria de microîntreprindere la categoria de mică sau mijlocie, respectiv de la categoria întreprindere mică sau mijlocie la categoria alte întreprinderi, cheltuielile pentru finanțare rămân eligibile, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

Atenție! În cadrul proiectelor care vizează activități în cadrul CAEN 5530 - Parcuri pentru rulote, camping și tabere, pentru construire căsuțe capacitatea de cazare construită/modernizată prin proiect se va limita la capacitatea maximă de cazare de 3- 4 locuri/căsuță, fără a fi limitat nr. căsuțelor, iar pentru bungalowuri - se acceptă construirea unui singur bungalow cu o capacitate de cazare de maximum 8 camere(16 locuri de cazare). Structurile dezvoltate prin proiecte finanțate pe acest cod CAEN, trebuie să respecte prevederile aplicabile OANT 65/2013, inclusiv definițiile și criteriile minime obligatorii prevăzute în Anexa 1(6) a acestui act normativ. Pentru proiectele prin care se propun venituri din organizare de tabere, grupurile de turiști vor fi cazate în căsuțe sau bungalow.

Taberele pentru pescuit și vânătoare nu sunt eligibile!

Nu sunt eligibile:

- prestarea de servicii agricole, achiziționarea de utilaje și echipamente agricole aferente acestei activități, în conformitate cu Clasificarea Activităților din Economia Națională;
- procesarea și comercializarea produselor prevăzute în Anexa I din Tratat;
- producția de electricitate din biomasă ca și activitate economică;
- cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";

- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția costurilor generale definite la art 45, alin 2 litera c) a R (UE) nr. 1305/2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare;
- cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;
- cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;

• cheltuieli în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 și anume:

- a. dobânzi debitoare;
- b. achiziționarea de terenuri construite și neconstruite;
- c. taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare;
- d. în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare.
- e. cheltuieli care fac obiectul finanțării altor programe europene/naționale, conform Cap. 14 și 15- PNDR.

Cheltuieli neeligibile specifice:

Cheltuieli specifice de înființare și funcționare a întreprinderilor (obținerea avizelor de funcționare, taxe de autorizare, salarii angajați, costuri administrative, etc).

Conform fișei tehnice a Sub-masurii 19.2, prin LEADER nu pot fi finanțate următoarele tipuri de operațiuni:

- a) Sprijin pentru schimburi pe termen scurt la nivelul conducerii exploatației și pădurilor, precum și pentru vizite în exploatații și păduri (Art. 14/Reg (UE) 1.305/2013, prevedea la alin. (1) "Sprijinul poate fi acordat pentru schimburi pe termen scurt la nivelul conducerii exploatației și a pădurilor, precum și pentru vizite în exploatații și în păduri");
- b) Servicii de consiliere, servicii de gestionarea exploatației și servicii de înlocuire în cadrul exploatației (Art. 15/Reg. (UE) 1.305/2013);
- c) Investiții în dezvoltarea zonelor forestiere și ameliorarea viabilității pădurilor (Art. 21(a)/Reg. (UE) 1.305/2013);
- d) Plăți pentru agromediu sic lima (Art. 28/Reg. (UE) 1.305/2013);
- e) Agricultură ecologică (Art. 29/Reg. (UE) 1305/2013);
- f) Plăți Natura 2000 și plăți legate de Directiva-cadru privind apa (Art. 30/Reg. (UE) 1305/2013);
- g) Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice (Art. 31/Reg. (UE) 1305/2013);
- h) Plăți pentru bunăstarea animalelor (Art. 33/Reg. (UE) 1305/2013);
- i) Servicii de silvomediu, servicii climatice și conservarea pădurilor (Art. 34/Reg. (UE) 1305/2013);
- j) Sprijin pentru gestionarea riscurilor (Art. 36-39/Reg. (UE) 1305/2013).

În cadrul proiectului nu pot fi incluse cheltuieli neeligibile generale, așa cum sunt acestea prevăzute în Cap. 8.1. al PNDR 2014-2020.

Cheltuielile neeligibile generale, conform prevederilor Cap. 8.1 din PNDR, sunt:

- cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente „second hand”;
- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția:

- costurile generale definite la art 45, alin 2 litera c) a R (UE) nr. 1305/2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare;

- cheltuielilor necesare implementării proiectelor care presupun înființare / reconversie plantatii pomicole;
  - cheltuielilor pentru activități pregătitoare aferente măsurilor care ating obiectivele art. 35 din Reg. (UE) nr. 1.305/2013, care pot fi realizate după punerea Cererii de finanțare, conform art. 60, alin. (2) din Reg. (UE) nr. 1.305/2013;
  - cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;
  - cheltuieli cu investițiile care fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
  - cheltuieli în conformitate cu art. 69, alin. (3) din Reg. (UE) nr. 1.303/2013 și anume:
    - dobânzi de bitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare;
    - achiziționarea de terenuri construite și neconstruite, cu excepția celor prevăzute la art. 19 din Reg. (UE) nr. 1.305/2013;
    - taxape valoarea adăugată, cu excepția cazului în care acestea nu se pot recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare.
  - Incazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja ocatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, costurile generale și cheltuielile de asigurare.
- Listă investițiilor și costurile neeligibile se completează după prevederile Hotărârii de Guvern Nr. 226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a Măsurilor Programului Național de Dezvoltare Rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat pentru perioada 2014-2020.

Cheltuielile neeligibile vor fi suportate în totalitate de beneficiarul finanțării nerambursabile.

Capitolul 3. Depunerea dosarului cererii de finanțare

3.1 Locul depunerii

Dosarul cererii de finanțare care conține cerea de finanțare și toate anexele tehnice și administrative va fi depus în trei exemplare în format tipărit pe hârtie: 1 (un) original și 2 (două) copii, alături de varianta în format electronic, în 3 exemplare (3 CD-uri) - varianta scanată PDF, la sediul GAL Delta Dunării:

Sat Malcoci, com. Nufăru, str. Ovidiu, nr. 152, cod postal: 827172

Program de lucru cu publicul pentru depunerea proiectelor: 9:00 - 14:00, de luni până vineri.

Având în vedere condițiile specifice legate de pandemia de COVID-19, cererile de finanțare pot fi transmise și electronic, pe adresa de e-mail galdeltadunarii@gmail.com semnate cu semnătură electronică de reprezentantul legal al beneficiarului sau de persoana împuternicită în acest sens.

Solicitantul de finanțare se va asigura că va păstra un exemplar identic al cererii de finanțare însoțit de toate anexele aferente.

3.2 Perioada de depunere a proiectelor

Depunerea proiectelor pe Măsura M3/6A se face prin sesiuni de depunere distincte ce vor fi deschise minim 10 zile calendaristice, conform calendarului estimativ de lansare afișat pe sit-ul GAL, până la epuizarea fondurilor.

Numărul sesiunilor este dependent de valoarea fondurilor contractate în sesiunile anterioare.

3.3 Alocarea pe sesiune

Alocarea financiară pentru această sesiune este de **53.899,33** euro, fonduri EURI, și reprezintă alocarea totală disponibilă pentru această sesiune a măsurii M3/6A.

3.4 Punctajul minim pentru un proiect

Punctajul minim pe care trebuie să-l obțină un proiect pentru a obține finanțare este de 35 de puncte

Capitolul 4. Selecția proiectelor

4.1 Principii și criterii de selecție a proiectelor

Principiile care stau la baza selecției proiectelor sunt următoarele:

- *P1. Principiul diversificării activității agricole a fermelor existente către activități neagricole;*
- *P2. Principiul -proiecte prioritare în conformitate cu SDL GAL Deltei Dunării;*
- *P3. Principiul stimulării activităților turistice în zonele cu potențial turistic ridicat/ destinații ecoturistice/ zonele cu arii naturale protejate;*
- *P4. Principiul experienței și expertizei anterioare a solicitantului pentru o mai bună gestionare a activității economice;*

20

- **P5. Contributia proiectului la realizarea priorităților locale stabilite prin SDL GAL DELTA DUNARII ;**
- **P6.Principiul locurilor de munca nou create în teritoriul GAL DELTA DUNARII;**
- **P7. Principiul duratei de implementare a proiectului ;**
- **P8.Principiul asigurării unui nivel superior de cofinanțare a proiectului.**

Criteriile de selecție locale au fost stabilite astfel încât sprijinul să fie canalizat către acele proiecte care corespund cu necesitățile identificate, cu analiza SWOT și cu obiectivele stabilite în SDL. În concordanță cu acestea se vor prioritiza proiectele depuse, după cum urmează:

- care se încadrează în categoriile beneficiarilor eligibili;
- a cărei investiții trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsura M3/6A;
- a căror activitate diferentă implementării proiectului trebuie să fie efectuată pe teritoriul GALDD;
- a cărui solicitant trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției;
- a cărei viabilitate economică și investiție trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice;
- a cărei întreprindere trebuie să fie în dificultate în conformitate cu liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate;
- a căror solicitant trebuie să demonstreze că are sediul și/sau punctul de lucru în teritoriul GALDD și firma sa este înregistrată de minim 6 luni;

Modalitatea de punctare a fiecărui criteriu de selecție va fi detaliată în Ghidul Solicitantului pentru această Măsură, în apelurile de selecție aferente fiecărei sesiuni de depunere de proiecte și în fișa de evaluare aferentă măsurii. Nu au fost trecute valorile, având în vedere că pe parcursul implementării, prioritizarea poate fi diferită în funcție de evoluția situației la nivel local. Criteriile de selecție vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților și o mai bună utilizare a resurselor financiare.

PRINCIPIUL DE SELECȚIE	PUNCTAJ
P1. Principiul diversificării activității agricole a fermelor existente către activități neagricole	5p.
Doc 6.1 Hotarare judecatoreasca / 6.2 Act constitutiv pentru Societatea cooperativa agricolă Serviciul online RECOM Anexa 7 Lista detaliata a actiunilor conform codurilor CAEN M3/6A cu sectoare prioritare Doc. 4 Copie extras din Registrul agricol cu stampila primariei si mentiunea "Conform cu originalul" Doc.2 Situatii financiare/ Declaratie speciala 200/ Declaratie privind veniturile din activitati agricole 221	
1.1. Proiecte care sunt inițiate de o întreprindere existentă (cel puțin PFA), care a desfășurat în principal activitate în domeniul agricol și intenționează să-și diversifice activitatea în sectorul neagricol. Activitatea agricolă trebuie să fie realizată pe perioada a cel puțin 12 luni înainte de la data înființării și până la data depunerii cererii de finanțare	5p.

* în UAT-ul în care va realiza investiția sau în UAT-uri limitrofe acestuia din GAL DD	
P2. Principiul prioritizării sectoarelor prioritare în conformitate cu SDL GAL Deltei Dunării	Max 30p.
Cererea de finanțare Serviciul online RECOM Anexa 7 Lista coduri CAEN eligibile pentru finanțare în cadrul M3/6A Doc.1- Studiul de fezabilitate/MJ	
2.1. Proiecte ce vizează servicii din sectoarele identificate ca fiind prioritare în SDL GAL DD, cu excepția agroturismului	20p.
2.2. Proiecte ce vizează activități din sectoarele prioritare din cadrul SDL DELTA DUNĂRII: activități de producție, servicii medicale, sanitar-veterinare sau achiziția de utilaje. Pentru proiectele mixte se punctează componenta majoritară.	30p.
2.3. Proiecte ce vizează activități de agroturism	10p.
P3. Principiul stimulării activităților turistice în zonele cu potențial turistic ridicat/ destinații ecoturistice/ zonele cu arii naturale protejate.	Max. 7p.
Doc. 1. Studiul de fezabilitate/MJ Serviciul online RECOM Anexa 7 Lista detaliată a acțiunilor conform codurilor CAEN GAL DD cu sectoare prioritare Anexa 9 Lista zonelor cu potențial turistic ridicat Anexa 10 Lista zonelor destinații ecoturistice Anexa 11 Lista ariilor naturale protejate	
3.1. Proiecte ce vizează construcții sau modernizări de locații turistice în zonele cu potențial turistic ridicat - conform Anexei „Zone cu potențial turistic ridicat”. Vor fi punctate proiectele care se dezvoltă în zone cu potențial turistic ridicat, dar insuficient dezvoltate din punct de vedere turistic, în conformitate cu Ordonanța de Urgență nr. 142 din 28 octombrie 2008 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național Secțiunea a VIII - a - zone cu resurse turistice, cu modificările și completările ulterioare. Punctajul acordat acestui criteriu se calculează în funcție de amplasamentul investiției (comuna), în localități cu concentrare foarte mare de resurse și în localități cu concentrare mare de resurse. - în cazul UAT-urilor cu concentrare mare de resurse turistice (cmrt) punctajul va fi de max. 3 puncte. Pentru fiecare UAT se va calcula punctajul aferent aplicându-se următoarea formulă de calcul: Cmrt*3/ Punctaj max. cmrt = punctaj final (cu două zecimale). Notă: Punctajul maxim al cmrt conform Listei comunelor cu potențial turistic este de 31,55 de puncte. - în cazul UAT-urilor cu concentrare foarte mare de resurse turistice (cfmrt) punctajul va	5 p.

<p>fi de max. 5 puncte.</p> <p>Pentru fiecare UAT se va calcula punctajul aferent aplicându-se următoarea formulă de calcul:</p> <p>Cfmrt*5/ Punctaj max. cfmrt = punctaj final (cu două zecimale).</p> <p>Notă: Punctajul maxim al cmrt conform Listei comunelor cu potențial turistic este de 36,22 de puncte.</p> <p>Pentru orașul Sulina se va folosi punctajul cfmrt aferent comunei Sfântu Gheorghe.</p>	
3.2 Proiecte ce vizează sau includ activități de agrement	2 p.
P4. Principiul experienței și expertizei anterioare a solicitantului pentru o mai bună gestionare a activității economice	Max. 17p.
<p>Doc. 1 Studiul de Fezabilitate/MJ</p> <p>Serviciul online RECOM</p> <p>Doc.2- Situațiile financiare pentru anii n-2, n-1 și n/Declarație specială privind veniturile realizate în anii n-2, n-1, n (formular 200)</p>	
4.1. Întreprindere activă fără întrerupere cel puțin 3 ani și cu profit operațional în ultimii 2 ani (pentru a se evidenția buna gestionare a activității economice)	5p.
4.2. Întreprindere activă fără întrerupere cel puțin 2 ani și cu profit operațional în ultimul an - (pentru a se evidenția buna gestionare a activității economice)	2p.
4.3. Managerul sau reprezentantul legal al solicitantului deține studii superioare economice, de management, sau de specialitate în domeniul în care propune proiectul.	8p.
4.4. Maturitatea documentației tehnice depuse: documentația depusă este la nivel de Proiect tehnic	4p.
P5.Contributia proiectului la realizarea priorităților locale stabilite prin SDL GAL DELTA DUNARII	Max.22p.
5.1 Caracterul inovativ al investiției propuse prin inovatie de produs (3p.), serviciu (1 p.) sau proces (2p.)	5p.
5.2 Proiecte care sunt inițiate de o persoană juridică care are întreaga activitate localizată în spațiul rural din teritoriul GAL Delta Dunării – sediul social sau toate punctele de lucru ale solicitantului sunt localizate pe teritoriul GAL DD.	4p.
5.3 Proiecte propuse de parteneriate, în baza unui acord de cooperare inițiat în cadrul măsurii M4/6B a SDL GAL Delta Dunării	5p.
5.4 Proiecte de producție care folosesc materii prime locale	3p.
5.5 Proiecte de servicii care propun activități turistice integrate (rețea de servicii turistice, alte activități complementare turismului, promovarea culturii locale, etc) – minim 3 servicii	2p.
5.6 Proiecte care propun utilizarea de energie din surse regenerabile	3p.

P6.Principiul locurilor de munca nou create în teritoriul GAL DELTA DUNARII	Max.5p.
6.1 Cel puțin un loc de munca nou creat	3p.
6.2 Doua sau mai multe locuri de munca nou create în GAL DD	5p.
P7. Principiul duratei de implementare a proiectului	Max. 2p.
7.1 Proiect care se implementează în maxim 18 luni	2p.
7.2 Proiect care se implementează în maxim 24 luni	1p.
P8. Principiul asigurării unui nivel superior de cofinanțare a proiectului	Max.12p.
8.1 Cofinanțare privată de 13%	5p.
8.2 Cofinanțare privată de 15%	10p.
8.3 Cofinanțare privată de 20%	12p.
TOTAL punctaj	100 p

Sunt eligibile proiectele care propun activități aferente **unuia sau mai multor coduri CAEN incluse în Anexa7/8** - maximum 5 coduri, în situația în care aceste activități se **completează, se dezvoltă sau se optimizează reciproc.**

În cazul în care prin proiect sunt propuse activități complementare aferente mai multor coduri CAEN, care ar primi punctaje diferite la principiul de selecție numărul 2 - *Principiul prioritizării sectoarelor cu potențial de creștere în conformitate cu SDL a GAL-ului Delta Dunării*, proiectul va primi punctajul cel mai mic aferent acestui principiu.

Structurile de primire turistice cu funcțiuni de cazare de tipul pensiunilor, bungalowurilor, pensiunilor agroturistice trebuie să îndeplinească **criteriile minime obligatorii** prevăzute în Ordinul președintelui Autorității Naționale pentru Turism (ANT) nr. 65/2013, cu modificările și completările ulterioare. ***Nivelul de confort și calitatea serviciilor propuse prin proiect trebuie să îndeplinească criteriile minime obligatorii pentru pensiuni sau pensiuni agroturistice clasificate la minimum o margaretă.***

Pentru investițiile noi în structurile de primire turistică (construcție nouă sau schimbarea destinației unei clădiri), **suprafața de teren aferentă structurii** trebuie să fie în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 65/2013 cu modificările și completările ulterioare în vederea evitării supra-aglomerării și a fragmentării excesive a peisajului natural.

Beneficiarul își va lua angajamentul că va introduce obiectivul investițional în circuitul turistic.

Capacitatea de cazare și suprafața aferentă campingului trebuie să respecte prevederile Anexei 16 din OANT 65/2013, cu modificările și completările ulterioare;

Se vor respecta prevederile OANT 65/2013, cu modificările și completările ulterioare, respectiv Anexa nr. 14 referitoare la criteriile minime obligatorii privind clasificarea structurilor de primire turistice de tipul bungalow .

Referitor la C.S 5.1 Caracterul inovativ al investiției propuse:Inovarea este o activitate din care rezultă un produs, bun sau serviciu, nou sau semnificativ îmbunătățit sau un proces nou sau semnificativ îmbunătățit, o metodă nouă de marketing sau o metodă nouă organizațională în practicile de afaceri, în organizarea locului de muncă sau în relațiile externe. Inovarea este bazată pe rezultatele unor tehnologii noi, pe noi combinații ale tehnologiei existente sau pe utilizarea altor cunoștințe obținute de întreprindere.

Inovarea de produs (bun sau serviciu) reprezintă introducerea unui bun sau a unui serviciu, nou sau semnificativ îmbunătățit în privința caracteristicilor sau modului său de folosire (aceasta poate include îmbunătățiri semnificative în privința specificațiilor tehnice, componentelor și materialelor, software-ului incorporat, ușurinței de utilizare sau a altor caracteristici funcționale).

Inovarea de proces reprezintă implementarea unei metode noi sau semnificativ îmbunătățite de producție sau livrare (acestea pot include schimbări semnificative de tehnici, echipamente și/ sau software), cu scopul de reducere a costurilor unitare de producției și distribuției, să îmbunătățească calitatea, să producă sau să distribuie produse noi sau îmbunătățite semnificativ.De asemenea, o întreprindere poate avea inovare de proces, chiar dacă ea nu este prima care a introdus procesul pe piață.(Sursa: Guidelines for collecting and interpreting innovation data, ediția a 3a - OSLO MANUAL, OECD, European Commission, Eurostat, 2005).

În ce privește CS 5.3 , se va depune o copie după un acord de cooperare inițiat în cadrul Masurii M4/6B.

Acordul de cooperare, în conformitate cu Fișa Masurii M4/6B, se va referi la 2 tipuri de acțiuni eligibile:

1. Implementarea de proiecte care contribuie la realizarea unor priorități de dezvoltare locală (altele decât SDL GAL DD), în baza unui plan de afaceri și/sau studiu/ strategie privind zona în care se desfășoară proiectul.
2. Dezvoltarea și comercializarea de produse turistice de către mici operatori din turism prin procese de lucru comune și partajarea de resurselor proprii.

Parteneritul trebuie să includă membri din cel puțin 2 UAT-uri din GAL Delta Dunării și cel puțin 2 fermieri care intenționează să-și diversifice activitățile către turism și au aplicat până în prezent pe măsuri din PNDR. Acordul trebuie să conțină rolul și responsabilitățile asumate de parteneri inclusive drepturile lor după finalizarea proiectului.Model de acord de cooperare se găsește în Anexa 4 la Ghidul de pe Masura M4/6B de pe site-ul www.gal-deltadunarii.ro

Criteriile de selecție respectă prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților și o mai bună utilizare a resurselor financiare.

Selecțiaproiectelor eligibilesefaceîn ordineadescrescătoare apunctajuluide selecție.

PUNCTAJ MINIM ADMISLA FINANȚARE: 35 puncte

Criterii de departajare

Pentru proiectele care vor avea același punctaj, departajarea acestora se face în funcție de locurile de muncă nou create care sunt prevăzute pe perioadă nedeterminată, cu normă de

lucru întreagă de 8 ore/zi. Dacă există proiecte prin care sunt propuse același număr de locuri de muncă nou create, departajarea se va face în ordine descrescătoare a cofinantării private

4.2 Procedura de evaluare și selecție

Selecția proiectelor se va face conform Procedurii de evaluare și selecție a GAL Delta Dunării, disponibilă spre consultare pe pagina web: www.gal-deltadunarii.ro

Proiectele se vor depune în cadrul unor sesiuni de depunere lansate periodic, în funcție de sumele disponibile. **Conformitatea proiectelor se va realiza în termen de 48 ore de la momentul depunerii acestora.**

După închiderea sesiunii de depunere a proiectelor și a conformității, se va trece la etapa de verificare a eligibilității. Dacă experții evaluatori consideră necesar, pot solicita informații suplimentare solicitanților, iar aceștia au obligația să răspundă într-un termen de maxim 5 zile lucrătoare. În cazul în care aceștia nu răspund la solicitarea de informații suplimentare, cererea de finanțare va fi declarată neeligibilă. Evaluatorii au la dispoziție câte 10 zile pentru evaluarea fiecărui proiect, la care se adaugă răspunsul la informații suplimentare, după caz.

Dacă se consideră necesar, experții evaluatori pot efectua vizite pe teren în scopul asigurării că datele și informațiile cuprinse în anexele tehnice și administrative corespund cu elementele existente pe amplasamentul propus, în sensul corelării acestora. Concluzii privind respectarea condițiilor de eligibilitate pentru cererile de finanțare pentru care s-a decis verificarea pe teren se va da, numai dacă este cazul, după finalizarea procedurii de verificare la fața locului.

Toate verificările efectuate vor fi realizate în baza unor fișe de verificare elaborate la nivelul GAL care vor fi semnate de doi experți evaluatori.

Ulterior întocmirii listei proiectelor declarate eligibile și a realizării unei propuneri de punctaj pentru fiecare proiect, conform unui formular de selecție, se va convoca Comitetul de selecție a Proiectelor și se va realiza selecția proiectelor.

Comitetul de Selecție a GAL trebuie să se asigure de faptul că proiectul ce urmează a primi finanțare se regăsește în obiectivele propuse în SDL, reprezintă o prioritate în ceea ce privește implementarea strategiei și se încadrează în planul financiar al GAL.

Proiectele care nu corespund obiectivelor și priorităților stabilite în SDL pe baza căreia a fost selectat GAL-ul, nu vor fi selectate în vederea depunerii la AFIR.

Conform criteriilor de selecție, comitetul de selecție va decide care sunt proiectele care vor fi selectate pentru finanțare.

Rezultatul ședinței **Comitetului de Selecție** va fi **Raportul de selecție**, care, după caz, poate fi intermediar sau final. În cadrul acestui raport vor fi consemnate proiectele retrase, neeligibile, eligibile neselectate și eligibile selectate, valoarea acestora, numele solicitanților, iar pentru proiectele eligibile, punctajul obținut pentru fiecare criteriu de selecție.

După emiterea raportului, în urma ședinței Comitetului de selecție a proiectelor, beneficiarii vor fi notificați în scris cu privire la rezultatul selecției. În termen de maxim 5 (cinci) zile de la primirea notificării, candidații nemulțumiți de rezultatele selecției, pot depune contestație.

Contestațiile, semnate de beneficiari, vor fi depuse personal sau trimise prin poștă sau e-mail, cu confirmare de primire, la secretariatul GAL Delta Dunării.

Dacă vor exista contestații, proiectele contestate vor fi reverificate de alți experți evaluatori, urmând ca după reverificare să fie convocată Comisia de Soluționare a Contestațiilor, conform Procedurii de Soluționare a Contestațiilor care se poate consulta pe pagina web www.gal-deltadunarii.ro

Raportul privind contestațiile va fi publicat pe site și în baza rezultatelor prezentate, vor fi notificați contestatarii. Comitetul de Selecție a proiectelor va emite **Raportul de selecție final**. În Raportul de selecție final vor fi evidențiate proiectele declarate eligibile sau selectate în baza soluționării contestației, termenul incluzând și notificarea solicitantului.

Raportul întocmit, cuprinzând rezultatul contestațiilor este semnat de membri și secretar și aprobat de Președintele comisiei de soluționare a contestațiilor și este comunicat managerului GAL pentru a fi făcut public. O copie a Raportului de contestații se va comunica și Comitetului de Selecție.

Raportul de contestații se postează pe site-ul GAL cel târziu în ziua următoare aprobării și transmiterii acestuia.

Componența Comitetului de Selecție și a Comisiei de Soluționare a Contestațiilor a fost stabilită de Adunarea Generală a GAL Delta Dunării.

Comitetul de selecție a proiectelor va avea 7 membri de drept și 7 membri supleanți, iar Comisia de Contestații va avea 3 membri de drept și 3 membri supleanți. Toți membrii sunt reprezentanți ai partenerilor și respecta următoarea împărțire: ponderea reprezentanților organizațiilor ce provin din mediul privat și societatea civilă este mai mare de 50% din totalul membrilor. Pentru validarea voturilor în privința selecției proiectelor este necesar ca în momentul selecției să fie prezenți cel puțin 50% din membri Comitetului de Selecție/Comisiei de Contestații, din care peste 50% să fie din mediul privat și societatea civilă.

Pentru transparența procesului de selecție a proiectelor, la selecție va lua parte și un reprezentant al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, din cadrul Compartimentului de Dezvoltare Rurală de la nivel regional aflat în subordinea MADR, care va semna și Raportul de Selecție. Acest aspect reprezintă garanția faptului că procedura de selecție a proiectelor s-a desfășurat corespunzător și s-au respectat principiile de selecție din fișa măsurii cuprinsă în SDL, precum și principiile de transparență care trebuie asigurate de către GAL. Raportul de Selecție va fi datat, avizat și de către **Președintele GAL/Reprezentatul legal** al GAL sau de un alt membru al Consiliului Director mandatat în acest sens.

Cererea de finanțare, împreună cu dosarul de evaluare și selecție întocmit de GAL DD va fi transmis la structurile AFIR (OJFIR sau CRFIR). Dacă în urma verificării criteriilor de selecție ale proiectelor depuse de GAL DD la AFIR în cadrul Măsurii M2-6A se constată diferențe cu privire la acordarea punctajelor între experții GAL DD și experții AFIR, GAL DD va primi un document de informare din partea AFIR, în care vor fi consemnate diferențele identificate.

În cazul acceptării diferențelor sesizate de AFIR de către GAL DD, în termen de maxim 10 zile de la primirea documentului respectiv GAL DD va modifica punctajele acordate și va întocmi o Erată la Raportul de selecție, care va fi verificată și de CDRJ. Dacă în urma verificării erata este avizată de către CDRJ, AFIR va continua evaluarea proiectelor, dacă acestea își mențin statutul de proiect selectat. În cazul în care din erată rezultă că proiectele în cauză sunt neselectate, selecția se va realiza în conformitate cu procedurile GAL DD.

Dacă GAL DD nu este de acord cu diferențele sesizate de AFIR, acesta va transmite către DGDR - AM PNDR o prezentare a situației și argumentele pentru menținerea punctajelor acordate proiectelor care fac obiectul documentului de informare din partea AFIR.

- Dacă în urma verificării experții AM PNDR - SLIN susțin argumentele GAL DD, GAL DD va redepune la AFIR proiectele respective însoțite de adresa emisă de DGDR - AM PNDR în termen de maxim 10 zile de la primirea acesteia, iar proiectele vor fi admise automat în etapa de contractare.
- Dacă experții AM PNDR - SLIN nu confirmă argumentele GAL DD, GAL DD va întocmi Erată la Raportul de selecție, conform celor sesizate de AFIR și va redepune proiectele care își mențin statutul de proiect selectat, în conformitate cu procedurile proprii.

Atentie!

În cazul în care ultimul proiect eligibil spre finanțare nu se încadrează în suma rămasă disponibilă pentru finanțare (valoarea proiectului este mai mare decât suma disponibilă) se va finanța proiectul următor, în ordinea punctajului care se încadrează în suma disponibilă.

Capitolul 5. Modalitatea de accesare a fondurilor nerambursabile

5.1. Completarea și depunerea cererii de finanțare

Un solicitant/beneficiar, după caz, poate obține finanțare nerambursabilă prin GAL DELTA DUNĂRII pentru mai multe proiecte depuse pentru măsuri din cadrul SDL 2014 - 2020, cu respectarea prevederilor art. 3 din H.G. 226/2015 cu modificările și completările ulterioare.

Dosarul Cererii de Finanțare conține Cererea de Finanțare însoțită de anexele tehnice și administrative, conform listei documentelor justificative care însoțesc cererea de finanțare din prezentul Ghid, legate într-un singur dosar, astfel încât să nu permită detașarea și / sau înlocuirea acestora.

Formularul standard al Cererii de Finanțare este prezentat în **Anexa 1** la prezentul Ghid și este disponibil în format electronic, la adresa www.gal-deltadunarii.ro

Atenție! Cererea de Finanțare, valabila pentru sesiunea care se lanseaza, trebuie însoțită de anexele prevăzute în modelul standard. Anexele Cererii de Finanțare fac parte integrantă din aceasta.

Atenție! Este necesar să se respecte formatele standard ale anexelor care fac parte integrantă din Cererea de Finanțare, precum și conținutul acestora. Se vor completa numai informațiile solicitate (nu se vor adăuga alte capitole). Se vor folosi ultimile variante prezentate pe site-ul www.gal-deltadunarii.ro

Completarea Cererii de Finanțare, inclusiv a anexelor acesteia, se va face conform modelului standard. Modificarea modelului standard (eliminarea, renumerotarea secțiunilor, anexarea documentelor suport în altă ordine decât cea specificată etc.) poate conduce la respingerea Dosarului Cererii de Finanțare pe motiv de neconformitate administrativă. Cererea de Finanțare trebuie redactată pe calculator, în limba română.

Nu sunt acceptate Cereri de Finanțare completate de mână. Cererea de Finanțare trebuie completată într-un mod clar și coerent pentru a înlesni procesul de evaluare a acesteia. În acest sens, se vor furniza numai informațiile necesare și relevante, care vor preciza modul în care va fi atins scopul proiectului, avantajele ce vor rezulta din implementarea acestuia și în ce măsură proiectul contribuie la realizarea obiectivelor programului.

Dosarul Cererii de finanțare va cuprinde în mod obligatoriu un OPIS, asumat de solicitant prin semnatura. Pagina OPIS este pagina cu numărul 0 a Cererii de finanțare. Cererea de finanțare trebuie completată într-un mod clar și coerent pentru a înlesni procesul de evaluare a acesteia.

La întocmirea Cererii de finanțare se va utiliza cursul de schimb euro-lei valabil la data întocmirii Studiului de fezabilitate/Memoriului justificativ, preluat de pe pagina web a Bancii Central-Europene.

Solicitantul (direct sau prin serviciul de consultanță contractat), urmează următorii pași:

- Completează formularul cererii de finanțare și anexează documentele administrative și tehnice care sunt cerute de acest formular, și care formează dosarul cererii de finanțare;

29

- Realizează 2 copii după dosarul în original al cererii de finanțare pe suport de hârtie;
- Realizează scan-ul cererii de finanțare și a documentelor administrative anexate și le inscripționează pe 3 cd-uri;
- Formatul electronic va conține cererea de finanțare și documentele administrative, așa cum sunt ele cerute prin ghidul solicitantului;

Beneficiarul va rămâne în posesia unui exemplar original din dosarul cererii de finanțare care, îl va prezenta la momentul verificării conformității documentelor;

Ghidul solicitantului, care stă la baza completării Cererii de finanțare este disponibil în mod gratuit la sediul Grupului de Acțiune Locală (GAL) sau pe site-ul GAL www.gal-deltadunarii.ro. Solicitantul, informat cu explicațiile menționate în Ghidul solicitantului, completează formularul de cerere de finanțare **Anexa 1** și anexează documentele administrative și tehnice care sunt cerute de acest formular. Aceste elemente constituie Cererea de finanțare.

Solicitantul va putea să apeleze, dacă dorește, la consultanți, pentru întocmirea documentației tehnice și completarea Cererii de finanțare. Odată finalizată cererea de finanțare, aceasta, împreună cu documentele atașate, se constituie în „dosarul cererii de finanțare”. **Se multiplică de către solicitant în trei exemplare pe suport de hârtie și trei exemplare în copie electronică (prin scanare) .**

Formatul electronic va conține Cererea de finanțare, însoțită de documentația justificativă, inclusiv de partea economică a proiectului tehnic/ studiului de fezabilitate/ memoriului justificativ, care vor fi folosite la verificarea bugetului indicativ, a planului financiar și a viabilității proiectului.

Denumirea fișierelor nu trebuie să conțină caractere de genul: “~ " # % & * : < > ? / \ { | }”, sau să conțină două puncte succesive “..”. Numărul maxim de caractere ale denumirii unui fișier nu trebuie să fie mai mare de 128, iar numărul maxim de caractere ale denumirii unui director de pe CD nu trebuie să fie mai mare de 128 de caractere. Piesele desenate care depășesc formatul A3, se pot atașa salvate direct în format .pdf, la care se va adăuga declarația proiectantului privind conformitatea cu planșele originale din Cererea de finanțare

ATENȚIE ! În situația în care copia electronică nu corespunde condițiilor menționate mai sus proiectul va fi declarat neconform.

Fiecare exemplar din dosarul Cererii de finanțare va fi legat, paginat și opisat, cu toate paginile numerotate manual în ordine de la 1 la n în partea dreaptă sus a fiecărui document, unde n este numărul total al paginilor din dosarul complet, inclusiv documentele anexate, astfel încât să nu permită detasarea și/sau înlocuirea documentelor.

Fiecare pagină va purta stampila solicitantului și semnatura.

Solicitantul depune cererea de finanțare în 3 (trei) exemplare (1 original și 2 copii) însoțite de copii electronice la sediul Grupului de Acțiune Locală, împreună cu documentele originale (pentru care a atașat copii).

Exemplarele vor fi marcate clar, pe copertă, în partea superioară dreaptă, cu „ORIGINAL”, respectiv „COPIE”.

Proiectul se poate depune personal de către solicitant/reprezentant legal, sau de un împuternicit, prin procură legalizată (în original) a reprezentantului legal. Solicitantul este

invitat să revină la sediul Grupului de Acțiune Locală după evaluarea conformității inițiale pentru a fi înștiințat dacă cererea de finanțare a primit conformitatea sau i se explică cauzele neconformității.

În cazul în care solicitantul nu acceptă să depună și documentele originale, acestea vor fi verificate de expert în prezența solicitantului. Proiectul se va înregistra în Registrul de Intrări/Iesiri și aplica un număr de înregistrare, iar solicitantul primește un bon cu acest număr de înregistrare.

După înregistrare documentația primită de la solicitant este transmisă managerului G.A.L., care o repartizează pentru evaluarea experților verficatori.

5.2 Verificarea conformității, eligibilității și a criteriilor de selecție

La depunere se va completa fișa de conformitate și se verifică pe loc următoarele:

- Actul de identitate al persoanei care depune documentația;
- Procura notarială a persoanei care depune, dacă este cazul;
- Existența a 3 exemplare a cererii de finanțare cu anexele tehnice și administrative, pe suport hartie (1 original și 2 copii certificate conform cu originalul)
- Existența 3 CD care conțin scanarea cererii de finanțare cu anexe tehnice și administrative, denumirea parteneriatului și dimensiunea documentelor în KB;
- Concordanța între Opis și conținutul dosarului Cererii de finanțare cu anexe (conținut + paginaj);
- Paginaj și semnătura pe fiecare pagină a reprezentantului legal;

În cazul în care se constată neconcordanțe față de cele menționate anterior, se va consemna acest lucru în fișa de verificare a conformității inițiale, cererea de finanțare fiind declarată neconformă.

Fișa de verificare a conformității inițiale va fi semnată de evaluator și reprezentantul solicitantului pentru luare la cunoștință.

Aceeași cerere de finanțare poate fi declarată neconformă de maxim două ori pentru același apel.

Atenție! Grupul de Acțiune Locală „Delta Dunării” își rezervă dreptul de a solicita documente sau informații suplimentare dacă, pe parcursul verificărilor și implementării proiectului, se constată de către managerul de proiect că este necesar. Informațiile suplimentare se vor solicita de către experții evaluatori în scris.

Verificarea eligibilității tehnice și financiare constă în:

- verificarea conformității cererii de finanțare;
- verificarea eligibilității solicitantului;
- verificarea criteriilor de eligibilitate a investiției;
- verificarea S.F/ M.J/P.T și a documentelor anexe ale proiectului.

Pe parcursul procesului de evaluare, dacă expertul consideră că sunt necesare informații suplimentare, acestea se solicită în scris, doar în următoarele cazuri:

- expertul poate solicita informații/documente suplimentare, pentru toate aspectele de conformitate care necesită clarificări.
- în cazul în care planul de afaceri conține informații insuficiente pentru clarificarea unor criterii de eligibilitate sau există informații contradictorii în interiorul lor ori față de celelalte documente anexate cererii de finanțare.
- în caz de suspiciune privitoare la amplasamentul investiției, se poate solicita extras de Carte funciară și în situațiile în care nu este obligatorie depunerea acestui document.

- in cazul când avizele, acordurile, autorizațiile au fost eliberate de către autoritățile emitente într-o formă care nu respectă protocoalele încheiate între AFIR și instituțiile respective.

Pentru criteriile de eligibilitate și selecție se pot solicita clarificări, documente suplimentare fără înlocuirea documentelor obligatorii la depunerea cererii de finanțare.

Expertul care verifică conformitatea, va verifica pe CD formatul electronic al documentelor atașate: Cererea de finanțare, inclusiv documentația atașată acesteia și copia electronică a dosarului cererii de finanțare.

Expertul va verifica dacă fiecare exemplar din Cererea de finanțare a fost legat, paginat și opisat, cu toate paginile numerotate manual în ordine de la 1 la n în partea dreaptă sus a fiecărui document, unde n este numărul total al paginilor din dosarul complet inclusiv documentele anexate, astfel încât să nu permită detașarea și/sau înlocuirea documentelor. Exemplarul original va avea înscris pe copertă, în partea superioară dreaptă, mențiunea «ORIGINAL ».

Fiecare pagină va purta semnătura și ștampila solicitantului. Pe copiile documentelor originale care rămân în posesia solicitantului (ex: act de proprietate, bilanț contabil vizat de administrația financiară), expertul care verifică concordanța va face mențiunea „Conform cu originalul”, va semna și data fiecare pagină a documentului COPIE.

Exemplarul - copie va avea înscris pe copertă, în partea superioară dreaptă, mențiunea «COPIE».

Fiecare pagină a Exemplarului - copie va avea mențiunea „Conform cu originalul” și va purta semnătura și ștampila solicitantului (semnătura, în cazul persoanelor fizice). Rezultatul verificării conformității se consemnează de expert în Fișa de verificare a conformității.

Declararea neconformității conduce la respingerea cererii de finanțare din procesul de evaluare.

În cazul în care expertul verificator descoperă o eroare de formă, proiectul nu este considerat neconform. Erorile de forma sunt erorile facute de catre solicitant în completarea Cererii de finanțare care sunt descoperite de expertii verifcatori dar care, cu ocazia verificării conformității, pot fi corectate de către acestia din urma pe baza unor informații prezentate explicit în documentele anexate Cererii de finanțare.

Atentie! Necompletarea unui câmp din cererea de finanțare nu este considerată eroare de formă.

Atentie! Constituie eroare de fond nesemnarea declarațiilor pe propria răspundere sau nebifarea unei casute din partea F a cererii de finanțare, dacă proiectul impune, situație în care proiectul este declarat neeligibil. Numai erorile de forma se corectează în procesul de evaluare prin solicitare de informații suplimentare.

Solicitantul care a renunțat, în cursul procesului de evaluare, la o Cerere de finanțare conformă, nu o mai poate redepune în aceeași sesiune.

Dacă în urma verificării Cererea de finanțare este declarată conformă, se trece la următoarea etapă de verificare și anume la verificarea eligibilității acesteia.

Verificarea eligibilității solicitantului - Punctajul fiecărui proiect se va calcula în baza informațiilor furnizate de solicitant în cererea de finanțare, documentelor atasate acestuia și a anexelor la prezentul ghid.

Verificarea criteriilor de eligibilitate a proiectului - Verificarea eligibilității tehnice și financiare constă în verificarea criteriilor generale de eligibilitate, plan de afaceri și a tuturor documentelor anexate. Verificarea este făcută pe baza documentelor provenite de la solicitant. În vederea evitării dublei finanțări, se verifică secțiunea C din Cererea de Finanțare, referitoare la finanțări nerambursabile. În cazul în care solicitantul a beneficiat de finanțare este obligat să depună „Raport asupra utilizării altor programe de finanțare nerambursabilă”.

Această verificare trebuie să cuprindă următoarele aspecte:

- pentru bunurile care nu sunt în baza de date se verifică rezonabilitatea preturilor cu preturi din alte surse disponibile pe Internet pentru bunuri de același tip, solicitare de informații de echipamente similare, proiectele cu același tip de investiții (dacă se folosește această sursă expertul asigură că preturile folosite ca referință sunt reale, la nivelul pieței);

Concluzia privind evaluarea cererii de finanțare în urma verificărilor privind eligibilitatea solicitantului, a proiectului și a criteriilor de selecție, pot exista două situații:

- proiectul este neeligibil;
- proiectul este eligibil.

Selectia proiectelor -Alocarea financiară disponibilă măsurii, va fi publicată în Anuntul privind Cererea de finanțare. Numărul maxim al sesiunilor de depunere și evaluare a proiectelor ce poate avea loc anual este stabilit de compartimentul tehnic al GAL Delta Dunării. Anuntul va fi postat pe pagina web a GAL, www.gal-deltadunarii.ro, va fi publicat în mass-media și va fi afișat la sediul GAL, precum și la sediile primăriilor și sediul OJFIR Tulcea.

Compartimentul tehnic al GAL, a stabilit înaintea lansării depunerii de proiecte, sistemul de punctaj aferent criteriilor de selecție precum și criteriile de departajare a proiectelor cu punctaj egal.

GAL va puncta fiecare proiect eligibil în funcție de sistemul de punctaj stabilit și va întocmi o listă a proiectelor eligibile în ordinea descrescătoare a punctajului obținut și o va transmite Comitetului de Selecție. Selecția proiectelor eligibile se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție, în cadrul alocării disponibile pentru selecția anunțată ce reprezintă diferența dintre alocarea anuală și valoarea publică totală a proiectelor selectate prin rapoartele de selecție anterioare.

Atentie! Evaluarea criteriilor de selecție se face numai în baza documentelor depuse odată cu Cererea de finanțare.

Atentie! Procesul de selecție și procesul de verificare a contestațiilor se desfășoară potrivit „Regulamentului de organizare și funcționare al Comitetului de Selecție a Proiectelor și a Comisiei de Soluționare a Contestațiilor”, publicat pe site-ul www.gal-deltadunarii.ro

Capitolul 6. Eligibilitatea la nivel AFIR

6.1 Verificarea încadrării proiectelor

Proiectele declarate eligibile și selectate la nivel de GAL vor fi depuse la AFIR și din acest moment vor parcurge etapele de verificare așa cum sunt specificate în documentele AFIR. Proiectele declarate eligibile se depun numai în perioada sesiunii de primire decereri de proiecte aferente Sub-masurii 19.2 de la AFIR.

Solicitanții (sau un împuternicit al acestora) pot depune la AFIR, proiectele selectate de către GAL, numai tarziu de 15 zile calendaristice de la aprobarea Raportului de selecție final în tocmit de GAL și publicat pe pagina web www.gal-deltadunarii.ro.

Dosarul cererii de finanțare conține Cererea de finanțare, însoțită de anexele administrative conform listei documentelor, legate într-un singur dosar, astfel încât să nu se permită detasarea și/sau înlocuirea documentelor.

Cererea de finanțare se depune în format electronic original: 1 exemplar, împreună cu formatul electronic (CD-1 exemplar, care va cuprinde scan-ul cererii de finanțare) la expertul Compartimentului Evaluare (CE) al Serviciului Leaders în Investiții Non-Agricole la nivelul OJFIR / CRFIR. Toate cererile de finanțare depuse în cadrul Sub-masurii 19.2 la structurile teritoriale ale AFIR vor fi însoțite în mod obligatoriu de:

- Fișa de evaluare generală a proiectului - Formularul CES-M3-6A (conformitate, eligibilitate, criterii de selecție);
- Fișa de verificare pe teren, în tocmit de GAL - Formularul IVT-M3-6A (dacă e cazul);
- Raportul de selecție, în tocmit de GAL
- Copiile declarațiilor persoanelor implicate în procesul de evaluare și selecție la nivelul GAL, privind evitarea conflictului de interese;
- Raportul de contestare, în tocmit de GAL (dacă este cazul)

Beneficiarii au posibilitatea de a depune la AFIR a DCF aprobat de GAL Delta Denarii și în format on-line folosind instrucțiunile de pe portalul AFIR. Pentru parcurgerea cu succes a tuturor etapelor de depunere on-line a documentelor specifice accesării fondurilor europene și implementării proiectelor finanțate prin PNDR, trebuie să folosiți browserul Internet Explorer, Versiunea 11 și aplicațiile de mai jos: Adobe Reader și WinRAR.

Nu uitați că trebuie să aveți un certificat digital calificat pentru semnatura digitală extensă, conform Legii 455/2001. Cu ajutorul semnăturii digitale puteți depune on-line la AFIR cererea de finanțare și va fi obligatorie pentru semnarea contractului de finanțare.

Pedura procesului de evaluare, solicitanții, personalul GAL și personalul AFIR vor respecta legislația incidentă, precum și versiunea Ghidului de implementare și Manualului de procedură pentru Sub-măsura 19.2, în vigoare la momentul publicării apelului de selecție de către GAL. În situația în care, pe parcursul derulării apelului de selecție, au intervenit modificările legislației, evaluarea proiectelor se va realiza în conformitate cu cerințele apelului de selecție modificat, adaptate noilor prevederi legislative.

Verificarea încadrării proiectului se realizează la nivelul serviciului de specialitate responsabil din cadrul OJFIR/CRFIR, astfel:

- la nivelul CRFIR se vor verifica proiectele de construcții-montaj (indiferent de tipul de beneficiar), precum și proiectele de investiții aferente beneficiarilor publici;
- la nivelul OJFIR se vor verifica proiectele de achiziții simple (fără construcții-montaj), proiectele susținute prin proiecte de servicii.

Încazulîncareconstatăerorideformă(deex.:omisiuniprivindbifareaanumitorcasete-inclusiv din cerereade finanțare, semnăriianumitorpagini, atașăriiunordocumenteobligatorii specifice proiectului propus sau prezentarea unordocumente neconforme, care nurespectăformatul standard), expertul OJFIR/CRFIR poate solicita documente sau informații suplimentare, către GAL sau solicitant, în funcție de natura informațiilor solicitate. Termenul de răspuns este de maximum cincizile de la momentul uării la cunoștință de către solicitant/GAL, în acest caz termenul de emitere a fișei E1.2.1L prelungindu-se cu termenul de răspuns. Dacă în urma solicitării informațiilor suplimentare, solicitantul trebuie să prezinte documente emise de alte instituții, acest document trebuie să fie emis elao dată anterioară depunerii cererii de finanțare la GAL/AFIR.

Partea I - Verificarea conformității documentelor

Expertul CESAFPD/SLIN-OJFIR/CRFIR/SIBA-CRFIR, care primește cerere de finanțare, trebuie să se asigure de prezența fișelor de verificare (eligibilitate, criterii de selecție, verificare peteren - dacă este cazul), a Raportului de selecție și a Raportului de contestații, dacă este cazul, întocmite de GAL și de copiile declarațiilor privind evitarea conflictului de interese.

Raportul de Selecție va fi semnat de către toți membrii prezienții a Comitetului de Selecție (reprezentanți legali sau alte persoane mandatate în acest sens de către respectivele entități juridice, în conformitate cu prevederile statutare), specificându-se apartenența la mediul privat sau public.

Încazulîncare Raportul de selecție este aferent unui Apellansatîn baza unei strategii modificate, data depunerii proiectelor la OJFIR/CRFIR trebuie să fie ulterioară datei aprobării, „Noteide aprobare privind modificarea Acordului-cadru de finanțare”, de către OJFIR caurmarea modificării Strategiei de Dezvoltare Locală. Lansarea Apelului de către GAL, în baza strategiei modificate, nu este condiționată de modificarea angajamentului legal între GAL și AFIR.

Cererele de finanțare pentru care concluzia verificării a fost “neconform”, caurmarea a verificării punctelor specificate în Partea I, se returnează reprezentantului GAL/solicitantului (după caz). În acest caz, proiectul poate fi redus, cu documentația pentru care a fost declarat neconform, refăcută. Redepunerea se poate face în baza aceluiași Raport de selecție.

Aceeașicerere de finanțare poate fi depusă de maximum două ori, în baza aceluiași Raport de selecție. În cazul în care concluzia verificării conformității (Partea I) este de două ori „neconform”, Cererea de finanțare se returnează solicitantului, iar acestapote redepune proiectul la următorul Apel de selecție lansat de GAL, pe aceeașimăsură. În cazul apelurilor cu depunere continuă și selecție periodică (ex.: lunară) se acceptă redepunerea aceleiași cereri de finanțare în baza unui a dintre Raportele de selecție următoare, emise caurmarea selecției periodice.

Partea a II-a - Verificarea încadrării proiectului

Pentru toate proiectele, se verifică încadrarea corectă a proiectului, respectiv utilizarea corectă a cererii de finanțare folosită pentru depunere. Se va utiliza ca bază de verificare descrierea măsurii aferente, existentă în SDLa GAL care aselectat proiectul, respectiv încadrarea corectă în Domeniul de intervenție principal al măsurii (conform Regulamentului (UE) nr. 1305/2013) corelat cu indicatorii specifici care spunzătoridomeniului de intervenție.

Cererele de finanțare pentru care concluzia verificării a fost că proiectul nu este încadrat corect, în baza unui a sau a multor puncte de verificare din Partea a II-a, vor fi înapoiate solicitanților. Aceștia pot reface proiectul și îl pot redepune la GAL în cadrul următorului Apel de

selecțiile lansate de GAL pentru aceeași măsură, urmând să fie depuse la OJFIR în baza unui alt Raport de selecție.

O Cerere de finanțare pentru care concluzia a fost că proiectul nu este în cadrul corect de două ori, pentru puncte de verificare specifice Formularului E 1.2.1L- Partea II- a, în cadrul sesiunii unice de primire a proiectelor lansate de AFIR, nu va mai fi acceptată pentru verificare. O Cerere de finanțare declarată conformă și retrasă decât resolicitant (de două ori) nu va mai fi acceptată pentru verificare.

6.2 Verificarea eligibilității

Verificarea eligibilității cererilor de finanțare se realizează la nivelul OJFIR sau CRFIR, în funcție de tipul de proiect. Procesul de evaluare a fiecărei cereri de finanțare presupune obligatoriu verificarea tuturor criteriilor de eligibilitate, chiar dacă, pe parcurs, experții verficatori constată neîndeplinirea unui sau mai multor criterii. Instrumentarea verificării eligibilității se va realiza la nivelul celui și serviciu care realizează verificarea în cadrul rii proiectului.

Verificarea concordanței cu originalul documentelor atașate, conform punctului E din cererea de finanțare, se va realiza înainte de încheierea contractului de finanțare, când solicitantul declară eligibil va prezenta originalele documentelor atașate în copie la cererea de finanțare, odată cu documentele solicitate în vederea contractării.

Pentru toate proiectele finanțate prin Sub-măsura 19.2, expertul va analiza, la punctul de verificare al Declarației pe propria răspundere a solicitantului, dacă există riscul dublei finanțări, prin compararea documentelor depuse referitoare la elementele de identificare ale serviciilor/investițiilor finanțate prin alte programe sau măsuri din PNDR, cu elementele descrise în cererea de finanțare.

În vederea verificării eligibilității, expertul OJFIR/CRFIR va consulta inclusiv prevederile SDL- anexă la Acordul-cadru de finanțare încheiat între GAL și AFIR pentru Sub-măsura 19.4- „Sprijin pentru cheltuieli de funcționare și animare”.

Pentru proiectele de investiții, în etapa de evaluare a proiectului, exceptând situația în care în următoarea verificare a documentelor condițiile de eligibilitate este evidentă neeligibilitatea cererii de finanțare, experții Compartimentului Evaluare (care au verificat condițiile de eligibilitate) vor realiza vizita pe teren la amplasamentul proiectului (înștiințând, în prealabil și reprezentanții GAL, care pot asista la verificare, în calitate de observatori) pentru toate proiectele care vizează modernizări (inclusiv dotări), extinderi, renovări, în scopul asigurării că datele și informațiile cuprinse în anexele tehnice și administrative corespund cu elementele existente pe amplasamentul propus, în sensul corelării acestora. Concluzia privind respectarea condițiilor de eligibilitate pentru cererile de finanțare pentru care s-a decis verificarea pe teren se va da numai după verificarea pe teren.

Verificarea eligibilității se realizează în termen de maximum 6 (șase) zile pentru proiectele care includ vizita pe teren. În cazul în care este necesară solicitarea de informații suplimentare în etapa de verificare a eligibilității, aceste termene se pot prelungea termenul maxim necesar pentru primirea răspunsului din partea solicitantului/GAL. Pentru situațiile în care termenele de verificare nu pot fi respectate, depășirea acestora va fi permisă pe baza unei motivații întemeiate, aprobate de Directorul OJFIR/CRFIR.

Expertul verficator poate solicita informații suplimentare în etapa de verificare a eligibilității, dacă este cazul, în următoarele situații:

- informațiile prezentate sunt insuficiente pentru clarificarea unor criterii de eligibilitate;
- prezentarea unor informații contradictorii în cadrul documentelor aferente cererii de finanțare;

- necesitateaprezentării unor documente suplimentare fără înlocuirea documentelor obligatorii la depunerea cererii de finanțare;
- necesitate corectării aspectelor financiare ale planului de afaceri;

Solicitățile de informații suplimentare (formular E3.4L) pot fi adresate, ca regulă generală, o singură dată decât reentitatea lor se află în evaluare cererea de finanțare solicitantului sau GAL-ului, în funcție de natura informațiilor solicitate. Termenul de răspuns la solicitarea de informații suplimentare nu poate depăși 5 (cinci) zile începând cu ziua următoare de la primirea formularului E3.4L decât solicitant/GAL. În situații excepționale, se poate solicita și alte clarificări, acărornecesitateapărutuleriortransmiterii răspunsului la informațiile suplimentare solicitate inițial.

Un exemplar al Cererilor de finanțare (copie, în format electronic-CD), care au fost declarate neeligibile decâtre OJFIR/CRFIR, se restituiesolicitanților (lăcerere), pe baza unui proces-verbal de restituire, încheiat în 2 exemplare, semnat de ambele părți. Acestea pot fi corectate/completate și rededuse decâtre solicitanții la GAL, în cadrul următorului Apel de selecție lansat de GAL pentru aceeași măsură. Cererile de finanțare refăcute vor intra din nou într-un proces de evaluare și selecție la GAL și vor fi rededuse la OJFIR în baza Raportului de selecție aferent noului Apel de selecție lansat de către GAL pentru aceeași măsură. Exemplarul original al Cererii de finanțare declarată neeligibilă va rămâne la entitatea la care a fost verificată (structura responsabilă din cadrul AFIR), pentru eventuale verificări ulterioare (Audit, DCA, Curtea de Conturi, comisie europeană, eventuale contestații etc.).

Notă: După evaluarea cererii de finanțare, inclusiv după semnarea angajamentului legal, AFIR poate dispune verificarea proiectului, ca urmare a unei sesizări externe sau ca urmare a unei auto-sesizări cuprivire la existența unor posibile erori de verificare a cerințelor de conformitate și acriteriilor de eligibilitate. Dacă în urma verificării se constată nerespectarea acestor cerințe, proiectele respective vor fi declarate neconforme/neeligibile.

Solicitanții ale căror cereri de finanțare au fost declarate eligibile/neeligibile precum și GAL-urile care au realizat selecția proiectelor vor fi notificați decâtre CESLIN/SAFPD-OJFIR/CRFIR/CESIBA - CRFIR privind rezultatul verificării cererilor de finanțare, în termen de două zile de la aprobarea Raportului de evaluare decâtre CRFIR.

Notificarea se atașează la dosarul administrativ al cererii de finanțare. GAL va primi copia formularului comunicat solicitantului, prin fax/poștă/e-mail cu confirmare de primire.

Contestații privind decizia de finanțare a proiectului, rezultată ca urmare a verificării eligibilității decâtre OJFIR/CRFIR, va fi depusă decâtre solicitant, în termen de maximum 5 (cinci) zile de la primirea notificării (data luării la cunoștință decâtre solicitant), la sediul OJFIR/CRFIR care a analizat proiectul, de unde va fi redirecționată spre soluționare către structura AFIR superioară/diferită de cea care a verificat inițial proiectul.

Un solicitant poate depune o singură contestație aferentă unui proiect. Vor fi considerate contestații și analizate doar cele solicitărilor care contestă elemente tehnice sau legale legate de eligibilitatea proiectului depus și/sau valoarea proiectului declarată eligibilă/valoarea sau intensitatea sprijinului public acordat pentru proiectul depus. Termenul maxim

pentru a răspunde contestațiilor adresate este de 30 (treizeci) zile calendaristice de la data înregistrării la structură care o soluționează.

dezile

Solicitanții vor fi notificați în termen de 2 (două) zile de la aprobarea Raportului de contestație. Un expert din cadrul serviciului care a instrumentat contestația va transmite prin fax/ poștă/ e-mail solicitantului și GAL (spre știință) formularul E6.8.2L- Notificarea solicitantului privind contestația depusă și o copie a Raportului de contestație. O copie a Raportului de contestație se va transmite și la OJFIR/CRFIR care a realizat evaluarea cererii de finanțare. Un expert din cadrul serviciului care a instrumentat contestația returnează cererile de finanțare și dosarul administrativ (în care vor fi incluse Raportul de contestație și fișa de evaluare generală a proiectului refăcută - E1.2LR - dacă este cazul) către OJFIR/CRFIR de la care a fost primit.

Atenție! Fișa de evaluare a criteriilor de selecție este întocmită numai de GAL și se depune odată cu cererea de finanțare a beneficiarului

Capitolul 7. Contractarea finanțării nerambursabile

7.1 Preveri comune pentru toate proiectele aferente sub-măsurii 19.2

După încheierea etapelor de verificare a Cererii de Finanțare, inclusiv verificării peterendă acest caz, experții CRFIR vor transmite către solicitant formularul de Notificare a solicitantului privind semnarea Contractului/Deciziei de finanțare (formular E6.8.3L), care va cuprinde condiții specifice în funcție de măsura ale cărei obiective sunt atinse prin proiect și în funcție de Cererea de Finanțare utilizată. O copie a formularului va fi transmisă spre știință GAL-ului. În cazul în care solicitantul nu se prezintă în termenul precizat în Notificare pentru a semnă Contractul/Decizia de finanțare și nici nu anunță AFIR, atunci se consideră că a renunțat la sprijinul financiar nerambursabil.

Toate Contractele/Deciziile de finanțare (C1.1L/C1.0L) se întocmesc și se aprobă la nivel CRFIR și se semnează de către beneficiar, cu respectarea termenelor prevăzute de Manualul de procedură pentru evaluarea, selectarea și contractarea cererilor de finanțare pentru proiecte aferente sub-măsurilor, măsurilor și schemelor de ajutor de stat sau de minimis aferente Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 (Cod manual: M01-01).

Pentru Contractele/Deciziile de finanțare aferente proiectelor de investiții/sprijin pentru a se vor respecta pașii procedurali și se vor utiliza modelele de formulare din cadrul Manualului de procedură pentru evaluarea, selectarea și contractarea cererilor de finanțare pentru proiecte aferente sub-măsurilor, măsurilor și schemelor de ajutor de stat sau de minimis aferente Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 (Cod manual: M 01-01)/modificarea contractelor Manual de procedură pentru implementare - Secțiunea I: Modificarea contractelor de finanțare/Deciziilor de finanțare, (Cod manual: M 01-02), în funcție de măsura ale cărei obiective sunt atinse prin proiect și în funcție de Cererea de Finanțare utilizată.

Cursul de schimb utilizat se stabilește astfel:

- pentru măsurile pentru care regulamentele europene prevăd plăți anuale de sprijin este cursul euro-leu la data de 1 ianuarie a anului în care a fost luată decizia de acordare a finanțării, respectiv anul semnării contractului de finanțare, publicat pe pagina web a Băncii Centrale Europene <http://www.ecb.int/index.html>;
- pentru măsurile în cadrul cărora sprijinul se acordă în plăți anuale, cursul de schimb aplicabil fiecărei plăți va fi cursul de schimb BCE evaluabil pentru data de 1 ianuarie a anului pentru care se efectuează plata respectivă.

Expertul CRFIR poate solicita informații suplimentare beneficiarului în vederea încheierii Contractului/Deciziei de finanțare, prin intermediul formularului C3.4L.

În cazul încheierii sau încetării Contractelor/Deciziilor de finanțare prin Submăsura 19.2, CRFIR are obligația de a transmite către beneficiar și către GAL decizia de încheiere/încetare. Sumele aferente Contractelor/Deciziilor de încheiere/încetare se realocă GAL, în vederea finanțării unui alt proiect din cadrul aceleiași măsuri SDL în care era încadrat proiectul de încheiere/încetare.

În cazul proiectelor pentru care nu s-a încheiat Contract de finanțare, precum și în cazul Contractelor de finanțare încetate, beneficiarii pot solicita restituirea Cererii de Finanțare, exemplar copie, în format electronic (CD).

Pentru parcurșul derulării Contractelor/Deciziilor de finanțare, AFIR poate dispune verificarea proiectului dacă este semnalată o neregulă asupra aplicării procedurii de evaluare, contractare și implementare cereră și suspiciuni de fraudă. În cazul în care se constată că s-a produs o neregulă în aceste etape de evaluare și derularea Contractului/Deciziei de finanțare, AFIR poate dispune încetarea disponibilității angajamentului legal printr-o notificare scrisă din partea AFIR, adresată beneficiarului, fără nicio altă formalitate și fără intervenția instanței judecătorești.

ATENȚIE! Pe durata de valabilitate (și monitorizare, în cadrul proiectelor de investiții/cu sprijin forfetar) a contractului de finanțare, beneficiarul va furniza GAL-ului orice document sau informație în măsură să ajute la colectarea datelor referitoare la indicatorii de monitorizare aferenți proiectului.

7.2 Semnarea contractelor de finanțare

Pentru proiectele aprobate, AFIR notifică beneficiarul privind selectarea cererii de finanțare în vederea prezentării documentelor necesare contractării, precum și a documentelor originale depuse în copie la Dosarul Cererii de Finanțare, pentru ca expertul AFIR să verifice conformitatea cu originalul acestora.

După soluționarea contestațiilor, AFIR va notifica solicitantul privind selectarea Cererii de finanțare în vederea semnării Contractului de finanțare pentru toate proiectele eligibile cu punctajul mai mare sau egal decât ultimul proiect intrat la finanțare, precum și proiectele cu punctajul total mai mare sau egal decât pragul de calitate lunar/ trimestrial dar mai mic decât punctajul ultimului proiect selectat pentru finanțare în situația în care nu sunt proiecte eligibile fără finanțare în Lista proiectelor nefinanțate din Raportul de Selecție Lunar/ Trimestrial.

În urma depunerii la AFIR a Cererii de finanțare și a documentelor în original solicitate la contractare, pe suport de hârtie, un proiect selectat poate fi declarat:

□ **selectat pentru finanțare**, dacă în urma verificării documentelor sunt îndeplinite condițiile de eligibilitate și criteriile de selecție, caz în care se va notifica solicitantul în vederea prezentării la CRFIR în maxim 15 zile lucrătoare pentru luare la cunoștință, în vederea **semnării Contractului de finanțare** (Anexa nr. 4 la Ghidul solicitantului).

În cazul în care solicitantul nu se prezintă în termenul precizat în Notificare pentru a lua la cunoștință Contractul de finanțare și nici nu anunță AFIR că nu se poate prezenta în termen, atunci se consideră că a renunțat la ajutorul financiar nerambursabil.

□ **neselectat pentru finanțare**, dacă în urma verificării documentelor nu sunt îndeplinite Condițiile de eligibilitate și Criteriile de selecție, caz în care se va notifica solicitantul.

Verificarea conformității la încheierea Contractului de finanțare:

Efectuarea conformității se va realiza înainte de semnarea Contractului de finanțare și constă în verificarea Cererii de finanțare, respectiv dacă documentele originale aflate în posesia solicitantului corespund cu Cererea de finanțare depusă pe format de hârtie.

Obiectul Contractului de finanțare îl reprezintă acordarea finanțării nerambursabile de către AFIR, pentru punerea în aplicare a Cererii de finanțare asumată de către solicitant.

40

Beneficiarului i se va acorda finanțarea nerambursabilă în termenii și condițiile stabilite în Contractul de finanțare și anexele acestuia, inclusiv în Cererea de finanțare aprobată, pe care acesta are obligația de a le respecta.

IMPORTANT !

Se recomandă ca solicitantul, respectiv beneficiarul sprijinului financiar, să consulte integral textul Contractului de finanțare și al anexelor acestuia, să-și asume cele prevăzute în acestea iar după semnarea contractului, trebuie să se asigure că a intrat în posesia acestora

Termenului de finalizare a proiectelor (inclusiv efectuarea ultimei plăți) la data de 31.12.2025 (cu respectarea instrucțiunilor de plată - anexă la Contractul de finanțare, privind depunerea ultimei cereri de plată aferentă proiectului).

Atenție! Pentru proiectele care se supun ajutorului de minimis, contractarea se va efectua până la data de 30.06.2024.

Durata de valabilitate a Contractului de finanțare

Cuprinde durata de execuție a Contractului de finanțare, la care se adaugă 3 ani de monitorizare de la data ultimei plăți efectuate de către Autoritatea Contractantă

Documente necesare la contractarea fondurilor:

În vederea încheierii Contractului de Finanțare în termen de maxim 4 luni/ 7 luni după caz, de la primirea Notificării privind selectarea Cererii de Finanțare, solicitantul va depune la sediul OJFIR (cazul proiectelor fără C+M)/ CRFIR (cazul proiectelor cu C+M) următoarele documente, cu caracter obligatoriu:

1. Un exemplar original al Cererii de Finanțare și a documentelor anexe pe suport de hârtie, conform documentației depuse on - line. Pentru confruntarea documentelor depuse atât pe suport de hartie, cât și on-line, beneficiarul va prezenta și exemplarul original al Cererii de Finanțare, cu anexele aferente.

2. Documentul/ documentele în original, care dovedesc capacitatea și sursa de cofinanțare privată a investiției, prin extras de cont și/sau contract de credit acordat în vederea implementării proiectului. În cazul în care dovada co-finanțării se prezintă prin extras de cont, acesta va fi vizat și datat de instituția financiară cu cel mult 5 zile lucrătoare înainte de data depunerii la OJFIR / CRFIR și va fi însoțit de Angajamentul solicitantului (model afișat pe site www.afir.info) că minimum 50% din disponibilul de cofinanțarea privată va fi destinat plăților aferente implementării proiectului. AFIR va verifica cheltuielile în extrasul de cont deus la dosarul aferent primei tranșe de plată.

În cazul în care implementati mai multe proiecte în cadrul PNDR, trebuie să prezentați dovada cofinanțării private cumulat pentru toate proiectele.

Se va depune totodată, un document de la instituția financiară cu datele de identificare a acesteia și a contului aferent proiectului FEADR - denumirea, adresa instituției financiare, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu AFIR (în original);

3. Certificate care să ateste lipsa datoriilor restante fiscale și sociale emise de Direcția Generală a Finanțelor Publice și de primăriile pe raza cărora își au sediul social și puncte de lucru (numai în cazul în care solicitantul este proprietar asupra imobilelor) și dacă este cazul, graficul de reeșalonare a datoriilor către bugetul consolidat, (în original).

4. Document emis de DSP județeană (dacă este cazul) conform protocolului de colaborare dintre AFIR și MS publicat pe pagina de internet www.afir.info;

5. Document emis de DSVSA (dacă este cazul), conform Protocolului de colaborare dintre AFIR și ANSVSA publicat pe pagina de internet www.afir.info

6. Document emis de ANPM conform protocolului de colaborare AFIR ANPM-GM:

a) Clasarea notificării

sau

- b) Decizia etapei de încadrare ca document final (prin care se precizează că proiectul nu se supune evaluării impactului asupra mediului și nici evaluării adecvate)
sau
- c) Acord de mediu în cazul în care se impune evaluarea impactului preconizat asupra mediului
sau
- d) Acord de mediu în cazul evaluării impactului asupra mediului și de evaluare adecvată (daca este cazul)
sau
- e) Aviz Natura 2000 pentru proiectele care impun doar evaluare adecvată.

Termenul de prezentare a documentului emis de ANPM menționat la literele a / b este de maximum 4 luni de la primirea de către solicitant a notificării privind selectarea Cererii de finanțare, iar termenul de prezentare a documentului emis de ANPM menționat la literele c/d/e, este de 7 luni de la primirea notificării privind selectarea cererii de finanțare. Documentul solicitat se depune înainte de semnarea contractului de finanțare cu AFIR. După expirarea termenului, Contractul de Finanțare nu mai poate fi semnat.

7. Cazier judiciar (fără înscrieri privind sancțiuni economico-financiare) al solicitantului și reprezentantului legal, în original, valabil la data încheierii contractului de finanțare, în conformitate cu prevederile Legii nr. 290/2004 privind cazierul judiciar, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

8. Cazier fiscal al solicitantului (în original)

9. Extras de Carte Funciară pentru informare, dacă este cazul.

Atenție! Nedepunerea documentelor obligatorii în termenele prevăzute conduce la neîncheierea Contractului de finanțare!

În urma depunerii la AFIR a Cererii de Finanțare și a documentelor anexe solicitate pe suport de hartie, în vederea contractării, un proiect selectat poate fi declarat neeligibil, dacă în urma verificării acestora nu sunt îndeplinite condițiile de eligibilitate.

Pentru investițiile care prevăd construcții-montaj, proiectul tehnic de execuție (însoțit de graficul de realizare a investiției, în cazul în care investiția se realizează pe baza acestuia) se avizează după semnarea contractului de finanțare de către AFIR.

Termenului de finalizare a proiectelor (inclusiv efectuarea ultimei plăți) la data de 31.12.2025 (cu respectarea instrucțiunilor de plată - anexă la Contractul de finanțare, privind depunerea ultimei cereri de plată aferentă proiectului).

Atenție! Pentru proiectele care se supun ajutorului de minimis, contractarea se va efectua până la data de 30.06.2024;

Duratele de execuție prevăzute mai sus, se suspendă, în situația în care pe parcursul implementării proiectului se impune obținerea, din motive neimputabile beneficiarului, de avize/ acorduri/ autorizații, după caz, pentru perioada de timp necesară obținerii acestora.

Durata de valabilitate a Contractului de Finanțare

Cuprinde durata de execuție a contractului, la care se adaugă 5 ani de monitorizare de la data ultimei plăți efectuată de Autoritatea Contractantă.

De asemenea, pe o perioadă de 5 ani de la ultima tranșă de plată efectuată de Agenție, Beneficiarul se obligă să:

- respecte și să mențină criteriile de eligibilitate și de selecție;

- să nu modifice obiectivele prevăzute în Studiul de Fezabilitate, parte integrantă din Contractul și Cererea de finanțare,
- să nu înstrăineze investiția;
- să nu își înceteze activitatea pentru care va fi finanțat.

Atenție! În cazul nerespectării acestora, sumele acordate vor fi recuperate integral.

Precizări referitoare la durata de valabilitate și monitorizare a contractului de finanțare:

Durata de valabilitate a contractului de finanțare cuprinde durata de execuție a contractului, la care se adaugă 3 ani monitorizare de la data ultimei plăți efectuate de Autoritatea Contractantă.

Odată cu depunerea cererii de finanțare, se înțelege că solicitantul își dă acordul în ceea ce privește publicarea pe site-ul AFIR a datelor de contact (denumire, adresă, titlu, valoare proiect).

Dacă beneficiarul nu prezintă documentele prevăzute în Notificarea sau nu se prezintă spre semnarea termenul stabilit și nici nu solicită, în scris, Autorității Contractante alte termene, atunci se consideră că a renunțat la ajutorul financiar. În cazul în care beneficiarul solicită prelungirea termenului de prezentare a clarificărilor solicitate, noul termen nu poate depăși termenul inițial stabilit cu mai mult de 10 zile.

Pentru contractele care nu au fost aprobate, expertul CESLINCR FIR transmite o adresă către solicitant și îl informează către GAL, prin care îi informează asupra motivelor care au dus la încheierea Contractului de finanțare. Adresa va fi transmisă în două zile de la data refuzului Autorității Contractante de a încheia Contractul de finanțare.

Contractul de finanțare (Formularul C1.1L) se va redacta în limba română, în două exemplare, împreună cu două exemplare din anexele acestuia. Contractul de finanțare va avea atașate următoarele anexe, documente care vor fi parte integrantă a acestuia, având aceeași putere juridică:

Anexa I	Prevederi generale
Anexa II	Instrucțiuni de plată pentru beneficiarii măsurii M3-6A
Anexa III	Materiale și activități de informare de tip publicitar

7.3 Modificarea contractelor de finanțare

Contractul de finanțare este semnat de către Autoritatea Contractantă și de către beneficiar și poate fi modificat, în conformitate cu dispozițiile articolului 9 din Anexa I - Prevederi generale, numai dacă circumstanțele executării proiectului s-au schimbat începând de la data inițială a semnării Contractului.

Orice modificare a Contractului de finanțare se va face în baza unor motive justificate și întemeiate și doar cu acordul ambelor părți, cu excepția situației în care intervin modificări ale legislației aplicabile finanțării nerambursabile și a situației în care intervin modificări procedurale, când Autoritatea Contractantă va notifica în scris beneficiarul cu privire la aceste modificări, iar beneficiarul se obligă să respecte în tot caz.

Beneficiarul trebuie să solicite în scris Autorității Contractante orice modificare a Contractului de finanțare, inclusiv a anexelor acestuia, completând Formularul C 3.1L - „Notă explicativă pentru modificarea Contractului de finanțare”. Formularul C 3.1L se va prelua din Manualul de procedură pentru implementare - Secțiunea Modificarea Contractelor de finanțare/Deciziilor de finanțare (cod manual: M 01-02), care poate fi consultat pe pagina de internet a AFIR.

Precizări generale legate de modificarea contractului de finanțare:

- Beneficiarul poate solicita modificarea contractului de finanțare numai în perioada de execuție a acestuia stabilită prin contract și nu poate avea caracter retroactiv;
- Orice modificare din contract se face cu acordul ambelor părți contractante, cu excepția situațiilor în care intervin modificări ale legislației aplicabile finanțării nerambursabile, când Autoritatea contractantă va notifica în scris Beneficiarul cu privire la aceste modificări, iar beneficiarul se obligă să le respecte întocmai.
- Beneficiarul poate efectua modificări tehnice și financiare, în sensul realocărilor între liniile bugetare, dacă acestea nu schimbă scopul principal al proiectului și nu afectează funcționalitatea investiției, criteriile de eligibilitate și selecție pentru care proiectul a fost selectat și contractat, iar modificarea financiară se limitează la transferul de maxim 10% din suma înscrisă inițial în cadrul bugetului între capitole bugetare de cheltuieli eligibile și fără diminuarea valorii totale eligibile a proiectului, cu notificarea prealabilă a Autorității Contractante, fără a fi însă necesară amendarea Contractului de Finanțare prin act adițional.
- Beneficiarul va prezenta o Notă explicativă, în cazul solicitării de modificare a contractului de finanțare prin act adițional sau la solicitarea autorității contractante.

În cazul constatării unor nereguli cu privire la încheierea ori executarea Contractului, inclusiv în cazul în care beneficiarul este declarat în stare de incapacitate de plată sau a fost declanșată procedura insolvenței/falimentului, precum și în situația în care Autoritatea Contractantă constată că cele declarate pe propria răspundere de beneficiar, prin reprezentanții săi, nu corespund realității sau documentele/autorizațiile/avizele depuse în vederea obținerii finanțării nerambursabile sau constatata ca fiind neadekvate/false/incomplete/expirate/inexacte/ nu corespund realității, Autoritatea Contractantă poate înceta valabilitatea contractului, de drept, printr-o notificare scrisă adresată beneficiarului, fără punere în întârziere, fără nicio altă formalitate și fără intervenția instanței judecătorești.

În aceste cazuri beneficiarul va restitui integral sumele primite ca finanțare nerambursabilă, împreună cu dobânzi și penalități în procentul stabilit, conform dispozițiilor legale în vigoare și în conformitate cu prevederile contractuale.

7.4 Încetarea contractului de finanțare

Dacă pe parcursul perioadei de implementare a proiectului Autoritatea Contractantă constată neîndeplinirea de către beneficiar a obligațiilor asumate la semnarea Contractului de finanțare sau omisiune a notificării AFIR/CRFIR în cazul operării unor modificări care afectează Contractul de finanțare sau în cazul în care se constată deficiențe în implementare, se va demara procedura de încetarea Contractului de finanțare în conformitate cu prevederile Anexei I- "Prevederi generale" și recuperarea ajutorului financiar nerambursabil acordat (dacă au fost efectuate plăți).

Părțile pot decide, prin acord, încetarea Contractului de finanțare și ca urmare a solicitării scrise din partea beneficiarului, aprobată de Autoritatea Contractantă, caz în care beneficiarul va restitui integral

sumele primite ca finanțare nerambursabilă până la data încetării Contractului. Decizia de încetarea Contractului de finanțare va fi comunicată și GAL.

Capitolul 8. Achiziții și plăți

8.1 Achiziții

În funcție de tipul de beneficiar (public/privat) conform fișei măsurii în care se încadrează proiectul, beneficiarii vor aplica legislația de achiziții publice, precum și Manualul de achiziții publice și Instrucțiunile de achiziții pentru beneficiari publici, fie Manualul operațional de achiziții pentru beneficiari privați ai PNDR 2014-2020 și Instrucțiunile de achiziții pentru beneficiari privați, în conformitate cu cerințele Autorității Contractante. Nerespectarea de către beneficiarii FEADR a Instrucțiunilor privind achizițiile publice/private anexe la contractul de finanțare, atrage neeligibilitatea cheltuielilor aferente achiziției de servicii, lucrări sau bunuri.

Pentru a facilita buna desfășurare a procedurilor de achiziții, beneficiarii vor folosi fișele de date model, specifice fiecărui tip de investiție, ce se regăsesc în instrucțiunile anexate la contractul de finanțare. Termenul de finalizare al achizițiilor și depunerea acestora spre vizare la centrele regionale, se va corela cu termenul limită în care trebuie să se încadreze depunerea primei tranșe de plată menționată la art. 4 din HG 226/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Achizițiile de lucrări și documentațiile tehnice ce vor publica în SEAP, vor avea la bază proiectul tehnic de execuție avizat în prealabil de către AFIR.

Atenție! Solicitanții care vor derula procedura de achiziții servicii înainte de semnarea contractului de finanțare cu AFIR, vor respecta prevederile procedurii de achiziții servicii din manualul de achiziții postat pe pagina de internet AFIR.

Contractele de achiziție publică a Studiului de fezabilitate (SF) sau a Documentației de avizare a lucrărilor de intervenții (DALI) vor conține, în mod obligatoriu, clauze prin care prestatorul se obligă să ceseze, în mod exclusiv, autorității contractante, drepturile patrimoniale de autor asupra SF/DALI, fără a fi limitat la teritoriu și timp, în condițiile Legii nr. 8/1996, cu modificările și completările ulterioare.

Prestatorul nu va emite nici un fel de pretenții în privința atribuirii contractului pentru realizarea proiectului tehnic, a detaliilor de execuție, documentațiilor necesare pentru obținerea acordurilor, avizelor și autorizațiilor.

Pentru achiziția serviciilor de elaborare a documentației tehnice de execuție (PT), în cazul în care operatorul economic care a elaborat studiul de fezabilitate/documentația de avizare a lucrărilor de intervenții/sau al documentației tehnice este la bază, sau a părții din caietele de sarcini, se regăsește printre ofertanți în calitate de ofertant/asociat/subcontractant/tert susținător, acesta trebuie să aducă la cunoștința autorității contractante (comisie de evaluare) această stare de fapt, și să prezinte declarație din care să rezulte că implicarea sa în activitatea de elaborare a acestora (SF, DALI, altele documentații tehnice) nu este de natură să denatureze concurența prin apariția unui eventual conflict de interese.

Regimul conflictului de interese:

În contextul derulării achizițiilor publice, se vor respecta regulile de evitarea conflictului de interese prevăzute în capitolul III, secțiunea 4 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu completările ulterioare.

Cu titlu

exemplificativ, reprezintă situații potențial generatoare de conflict de interese, următoarele:

- a) participarea în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor a persoanelor care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre ofertanți/candidați, terți susținători sau subcontractanți propuși ori persoanelor care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre ofertanți/candidați, terți susținători ori subcontractanți propuși;
- b) participarea în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor a unei persoane care este soț/soție, rudă sau afil, până la gradul al doilea inclusiv, cu persoane care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre ofertanți/candidați, terți susținători ori subcontractanți propuși;
- c) participarea în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor a unei persoane despre care se constată sau cu privire la care există indicii rezonabile/informații concrete că poate avea, directori indirect, un interes personal, financiar, economic sau de altă natură, ori se află într-o altă situație de natură să îi afecteze independența și imparțialitatea pe parcursul procesului de evaluare;
- d) situația în care ofertantul individual/ofertantul asociat/candidatul/subcontractantul propus/terțul susținător are drept membru în cadrul consiliului de administrație/organului de conducere sau de supervizare și/sau are acționari ori asociați semnificativi persoane care sunt soț/soție, rudă sau afil până la gradul al doilea inclusiv ori care se află în relații comerciale cu persoane cu funcții de decizie în cadrul autorității contractante sau al furnizorului de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire;
- e) situația în care ofertantul/candidatul nominalizat printre principalele persoane desemnate pentru executarea contractului persoane care sunt soț/soție, rudă sau afil până la gradul al doilea inclusiv ori care se află în relații comerciale cu persoane cu funcții de decizie în cadrul autorității contractante sau al furnizorului de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire.

Prin acționari sau asociați semnificativi se înțelege persoane care exercită drepturi aferente unor acțiuni care, cumulate, reprezintă cel puțin 10% din capitalul social sau îi conferă deținătorului cel puțin 10% din totalul drepturilor de vot în adunarea generală. De asemenea, poate fi considerat conflict de interese situația în care ofertantul câștigător deține pachetul majoritar de acțiuni în două firme participante pentru același tip de achiziție (art. 14 din OUG 66/2011, cu modificările și completările ulterioare). Pe parcursul derulării procedurilor de achiziții, la adoptarea oricărei decizii, trebuie avute în vedere principiile prevăzute la art. 2 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu completările ulterioare.

8.2 Plăți

Pentru investițiile care prevăd construcții-montaj, proiectul tehnic se va depune spre avizare la AFIR după încheierea contractului de finanțare, respectiv înainte de depunerea primei tranșe de plată (în original).

Beneficiarii prezintă **cererea pentru prima tranșă de plată și documentele justificative în termen de cel mult 6 luni de la data semnării Contractului de finanțare**, în cazul proiectelor pentru investiții în achiziții simple, respectiv **în termen de cel mult 12 luni în cazul proiectelor pentru investiții ce presupun construcții-montaj** de la data semnării Contractului de finanțare. Aceste termene se pot prelungi cu cel mult 6 luni, cu plata penalităților prevăzute în Contractul de Finanțare.

Nedepunerea cererii de plată menționate la alin. (4) are ca efect rezilierea Contractului de finanțare.

Atenție! Beneficiarul este obligat să nu înstrăineze și/sau să nu modifice substanțial investiția realizată prin proiect pe o perioadă de 5 ani de la ultima plată efectuată de Agenție.

Srijinul financiar acordat trebuie utilizat în scopul activității propuse prin proiect și nu în interes personal!

Pentru toate proiectele, dosarul Cererii de Plată se depune în trei exemplare, pe suport de hârtie, la care se atașează pe suport magnetic documentele întocmite de beneficiar, la GAL DD, în vederea realizării conformității. Un exemplar al dosarului cererii de plată va fi pastrat la GAL, urmand ca doua exemplare, alaturi de sa fie depuse de catre beneficiar la sediul OJFIR.

Dosarul Cererii de Plată trebuie să cuprindă documentele justificative prevăzute în INSTRUCȚIUNILE DE PLATĂ (Anexa la Contractul de finanțare) pe pagina de internet a AFIR <http://www.afir.info> .

Termenul limită de efectuare a plăților către beneficiar este de maxim 90 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii de plată conforme la OJFIR.

ASPECTE GENERALE PRIVIND AVIZAREA ACHIZIȚIILOR ȘI RAMBURSAREA PLĂȚILOR

Verificarea și aprobarea achizițiilor efectuate de beneficiari se va desfășura în conformitate cu prevederile Manualului de achiziții publice/ Manualului operațional de achiziții pentru beneficiarii privați ai PNDR 2014-2020, respectiv Instrucțiunile privind achizițiile publice/private - anexă la Contractul de finanțare, în funcție de tipul de beneficiar (public/privat), conform fișei măsurii în care se încadrează proiectul.

În etapa de autorizare a plăților, toate cererile de plată trebuie să fie depuse la GAL pentru efectuarea conformității. În urma realizării verificării, în situația în care cererea de plată a fost declarată conformă, beneficiarul depune Dosarul cererii de plată, însoțit de Fișa de verificare a conformității emisă de GAL, la structurile teritoriale ale AFIR (OJFIR/CRFIR) responsabile de derularea contractului de finanțare. În vederea verificării realizării acestui pas procedural la nivelul OJFIR/CRFIR, în toate formularele de plată dedicate verificării conformității DCP, se va adăuga un rând cu următorul punct de verificare: *"Fișa de verificare a conformității Dosarului Cerere de Plată este completată, datată și semnată de către experții GAL, iar concluzia verificării este "conform"."*

În situația în care DCP este declarat neconform, beneficiarul poate să redeponă la GAL Dosarul cererii de plată complet, cu respectarea termenelor prevăzute în Contractul de finanțare/Actul adițional/Declarațiile de eşalonare a depunerii DCP. Un DCP declarat neconform poate fi redepus o singură dată la GAL.

Capitolul 9. Monitorizarea proiectelor

Durata de valabilitate a contractului de finanțare cuprind durată de execuție a contractului, la care se adaugă 3 ani de monitorizare de la data ultimei plăți efectuate de Autoritatea Contractantă.

Precizări referitoare la modificarea Contractului de finanțare :

- Beneficiarul poate solicita modificarea Contractului de Finanțare numai în cursul duratei de execuție a acestuia stabilită prin contract și nu poate avea efect retroactiv.

- Oricum modificarea contractului se va face cu acordul ambelor părți contractante, cu excepția situațiilor în care intervin modificările legislației aplicabile finanțării nerambursabile, când Autoritatea Contractantă va notifica în scris Beneficiarul cu privire la această modificare, iar Beneficiarul se obligă să o respecte în tot mai.

- Beneficiarul va prezenta o Notă explicativă, în cazul solicitării de modificare a contractului de finanțare prin act adițional sau a solicitarea Autorității Contractante.

În aceste cazuri, beneficiarul va restitui integral sumele primite ca finanțare nerambursabilă, împreună cu dobânzi și penalități în procentul stabilit conform dispozițiilor legale în vigoare, și în conformitate cu dispozițiile contractuale.

Prin excepție, în situația în care neîndeplinirea obligațiilor contractuale nu este de natură a afecta condițiile de eligibilitate și selecția proiectului, recuperarea prin ului financiar se va realiza în mod proporțional cu gradul de îndeplinire.

Anterior încetării Contractului de Finanțare, Autoritatea Contractantă poate suspenda contractul și/sau plățile ca măsură de precauție, fără avertizare prealabilă.

Capitolul 10. Informații utile pentru accesarea fondurilor nerambursabile

10.1. Documentele necesare depunerii cererii de finanțare (numerotate conform poziției din cererea de finanțare)

TIP DOCUMENT	Observatii
DOC. 1.a) Studiul de Fezabilitate/MJ (atat pentru proiectele care prevad constructii-montaj cat si pentru proiectele fara constructii-montaj) (Anexa 2 din Ghidul solicitantului). DOC. 1.b) Expertiza tehnică de specialitate asupra construcției existente (in cazul proiectelor care prevad modernizarea/ finalizarea construcțiilor existente/achiziții de utilaje cu montaj care schimbă regimul de exploatare a construcției existente) DOC 1.c) Raportul privind stadiul fizic al lucrărilor (în cazul proiectelor care prevad modernizarea/ finalizarea construcțiilor existente/ achiziții de utilaje cu montaj care schimbă regimul de exploatare a construcției existente). (numai în cazul construcțiilor nefinalizate)	
DOC. 2.1 Situațiile financiare (bilanț - formularul 10, contul de profit și pierderi - formularul 20, formularele 30 și 40), precedente anului depunerii proiectului înregistrate la Administrația Financiară, în care rezultatul operațional (rezultatul de exploatare din contul de profit și pierdere - formularul 20) să fie pozitiv (inclusiv 0). În cazul în care solicitantul este înființat cu cel puțin doi ani financiari înainte de anul depunerii cererii de finanțare se vor depune ultimele două situații financiare). Exceptie fac întreprinderile înființate în anul depunerii cererii de finanțare - dar nu mai puțin de 6 luni. Sau Doc 2.2 Declarație privind veniturile realizate din România în anul precedent depunerii proiectului, înregistrată la Administrația Financiară (formularul 200) însoțită de Anexele la formular în care rezultatul brut (veniturile să fie cel puțin egale cu cheltuielile) obținut în anul precedent depunerii proiectului să fie pozitiv (inclusiv 0) DOC. 2.3 Declarația privind veniturile din activități agricole impuse pe norme de venit (formularul 221), document obligatoriu de prezentat la depunerea cererii de finanțare; sau DOC. 2.4 Declarația de inactivitate înregistrată la Administrația Financiară, în cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterior depunerii proiectului. Notă: Având în vedere modificarea codului fiscal pe anul 2018, prin introducerea Declarației Unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice (Formularul 212), se acceptă depunerea acestui formular în locul Formulelor 221, și 220 prezente în lista documentelor din Cererea de Finanțare, cap. E și din Ghidul M3/6A, postate pe site: gal-deltadunarii.ro.	
DOC. 3. Documente pentru terenurile și/sau clădirile aferente realizării investiției : DOC. 3.1 Pentru proiectele care presupun realizarea de lucrări de construcție sau achiziția de utilaje/echipamente cu montaj, se va prezenta înscrisul care să certifice, după caz: a) Dreptul de proprietate privată b) Dreptul de concesiune c) Dreptul de suprafață; Actele doveditoare ale dreptului de proprietate privată, reprezentate de înscrisurile constatatoare ale unui act juridic civil, jurisdicțional sau administrativ cu efect constitutiv translativ sau declarativ de proprietate, precum: - Actele juridice translativ de proprietate, precum contractele de vânzare-cumpărare, donație, schimb, etc; - Actele juridice declarative de proprietate, precum împărțea judiciară sau tranzacția;	

<p>- Actele juridictionale declarative, precum hotărârile judecătorești cu putere de res-judicata, de partaj, de constatare a uzucapiunii imobiliare, etc.</p> <p>- Actele juridictionale, precum ordonanțele de adjudecare.</p> <p>Contract de concesiune care acoperă o perioadă de cel puțin 10 ani începând cu anul depunerii cererii de finanțare, corespunzătoare asigurării sustenabilității investiției și care oferă dreptul titularului de a executa lucrările de construcție prevăzute prin proiect, în copie.</p> <p>În cazul contractului de concesiune pentru cladiri, acesta va fi însoțit de o adresă emisă de concedent care să specifice dacă pentru clădirea concesionată există solicitări privind retrocedarea. În cazul contractului de concesiune pentru terenuri, acesta va fi însoțit de o adresă emisă de concedent care să specifice:</p> <p>- suprafața concesionată la zi - dacă pentru suprafața concesionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea și dacă da, să se menționeze care este suprafața supusă acestui proces;</p> <p>- situația privind respectarea clauzelor contractuale, dacă este în graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract, dacă concesionarul și-a respectat graficul de plată a redevenței și alte clauze.</p> <p>Contract de suprafață care acoperă o perioadă de cel puțin 10 ani începând cu anul depunerii cererii de finanțare, corespunzătoare asigurării sustenabilității investiției și care oferă dreptul titularului de a executa lucrările de construcție prevăzute prin proiect, în copie.</p>	
<p>Documentele de mai sus vor fi însoțite de:</p> <p>Documente cadastrale și documente privind înscrierea imobilelor în evidențele de cadastru și carte funciară (extras de carte funciară pentru informare din care să rezulte înscrierea imobilului în cartea funciară, precum și încheierea de carte funciară emisă de OCPI), în termen de valabilitate la data depunerii (emis cu maxim 30 de zile înaintea depunerii proiectului).</p> <p>DOC. 3.2 Pentru proiectele care propun doar dotare, achiziție de mașini și/ sau utilaje fara montaj sau al caror montaj nu necesita lucrari de constructii si/ sau lucrari de interventii asupra instalatiilor existente (electricitate, apa, canalizare, gaze, ventilatie, etc.), se vor prezenta înscrisuri valabile pentru o perioadă de cel puțin 10 ani începând cu anul depunerii cererii de finanțare care să certifice, după caz:</p> <p>a) dreptul de proprietate privată,</p> <p>b) dreptul de concesiune,</p> <p>c) dreptul de suprafață,</p> <p>d) dreptul de uzufruct;</p> <p>e) dreptul de folosință cu titlu gratuit;</p> <p>f) împrumutul de folosință (comodat)</p> <p>g) dreptul de închiriere/locatiune</p> <p>De ex.: contract de concesiune, contract de concesiune, contract de locatiune/inchiriere, contract de comodat.</p> <p>“Înscrisurile menționate la punctul 3.2 se vor depune respectand una dintre cele 2 conditii (situatii) de mai jos:</p> <p>A. vor fi însoțite de:</p> <p>-Documente cadastrale și documente privind înscrierea imobilelor în evidențele de cadastru și carte funciară (extras de carte funciară pentru informare din care să rezulte înscrierea dreptului în cartea funciară, precum și încheierea de carte funciară emisă de OCPI), în termen de valabilitate la data depunerii (emis cu maxim 30 de zile înaintea depunerii proiectului)</p> <p>SAU</p> <p>B. vor fi încheiate în formă autentică de către un notar public sau emise de o autoritate publică sau dobândite printr-o hotărâre judecătorească.</p> <p>În situația în care imobilul pe care se execută investiția nu este liber de sarcini (ipotecat pentru un credit) se va depune acordul creditorului privind execuția investiției și graficul de rambursare a creditului.</p>	
<p>DOC. 4. Extras din Registrul agricol - în copie cu ștampila primăriei și mențiunea "Conform cu originalul" pentru dovedirea calității de membru al gospodăriei agricole.</p>	
<p>DOC. 5. Copia actului de identitate pentru reprezentantul legal de proiect (asociat unic/asociat majoritar/administrator/PFA, titular II, membru IF).</p>	
<p>DOC. 6. Documente care atestă forma de organizare a solicitantului.</p>	

DOC. 6.1 Hotărâre judecătorească definitivă pronunțată pe baza actului de constituire și a statutului propriu în cazul Societăților agricole, însoțită de Statutul Societății agricole;	
DOC. 6.2 Act constitutiv pentru Societatea cooperativă agricolă.	
DOC. 7.1 Certificat de cazier judiciar al solicitantului- persoană juridică	La Contractare
DOC. 7.2 Certificat de cazier judiciar al reprezentantului legal-persoană fizică	
DOC. 8.1 Certificat de atestare fiscală pentru întreprindere DOC. 8.2 Certificat de atestare fiscală pentru reprezentantul legal; CertIFICATELE vor fi emise de către Direcția Generală a Finanțelor Publice și de primăriile de pe raza cărora își au sediul social și punctele de lucru (numai în cazul în care solicitantul este proprietar asupra imobilelor) și, dacă este cazul, graficul de reeșalonare a datoriilor către bugetul consolidat.	La Contractare
DOC. 9. Document emis de AJPM, în conformitate cu Protocolul AFIRANPM- GNM.	La Contractare
DOC. 10. Declarație privind încadrarea întreprinderii în categoria întreprinderilor mici și mijlocii (Anexa 6.1 din Ghidul solicitantului)	
DOC. 11. Declarație pe propria răspundere a solicitantului privind respectarea regulii de cumul a ajutoarelor de minimis (Anexa 6.2 din Ghidul solicitantului)	
DOC. 12. Documente care dovedesc capacitatea și sursa de co-finanțare a investiției emise de o instituție financiară în original (extras de cont și/ sau contract de credit) în termen de maxim 90 de zile de la primirea notificării privind selectarea cererii de finanțare;	La Contractare
DOC. 13. Adresă emisă de instituția financiară (bancă/trezorerie) cu datele de identificare ale băncii și ale contului aferent proiectului FEADR (denumirea, adresa băncii, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu AFIR). Nu este obligatorie deschiderea unui cont separat pentru derularea proiectului.	La Contractare
DOC. 14. Certificat de urbanism pentru investiția propusă prin proiect / Autorizație de construire pentru proiecte care prevăd construcții, însoțit, dacă este cazul, de actul de transfer a dreptului și obligațiilor ce decurg din Certificatul de urbanism și o copie a adresei de înștiințare.	
DOC. 15. Aviz specific privind amplasamentul și funcționarea obiectivului eliberat de ANT pentru construcția/modernizarea sau extinderea structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare sau restaurante clasificate conform Ordinului 65/2013 și în conformitate cu Ordonanța de Urgență nr. 142 din 28 octombrie 2008, cu modificările și completările ulterioare.	
DOC. 16. Certificat de clasificare eliberat de ANT pentru structura de primire turistică cu funcțiuni de cazare sau restaurante clasificate conform Ordinului 65/2013 și în conformitate cu Ordonanța de Urgență nr. 142 din 28 octombrie 2008 (în cazul modernizării/extinderii), cu modificările și completările ulterioare.	
DOC. 17. Declarație pe propria răspundere a solicitantului cu privire la neîncadrarea în categoria "firma în dificultate", semnată de persoana autorizată să reprezinte întreprinderea, conform legii ". Declarația va fi dată de toți solicitanții cu excepția PFA-urilor, întreprinderilor individuale, întreprinderilor familiale și a societăților cu mai puțin de 2 ani fiscali.	
DOC. 18. Declarație pe propria răspundere a solicitantului ca nu a beneficiat de servicii de consiliere prin M-02 (Anexa 6.4 din Ghidul solicitantului)	
DOC. 19. Declarație expert contabil din care să reiasă că solicitantul în anul precedent depunerii cererii de finanțare a obținut venituri din exploatare iar veniturile din activitățile agricole reprezintă cel puțin 50% din total venituri din exploatare ale solicitantului.	
DOC. 20. Document emis de DSP județeană conform tipurilor de documente menționate în protocolul de colaborare dintre AFIR și Ministerul Sănătății	La Contractare
DOC. 21. Document emis de DSVSA, conform Protocolului de colaborare dintre AFIR și ANSVSA publicat pe pagina de internet www.afir.info	
DOC. 22. Certificat de cazier fiscal al solicitantului	La Contractare
DOC. 23. Alte documente (după caz)	

10.2 Lista documentelor/formularelor disponibile

- Cererea de Finanțare - **Anexa 1**;
- Memoriu Justificativ achiziții simple - Anexa 2;
- Memoriu Justificativ - Anexa B;
- Memoriu Justificativ - Anexa C;
- Studiu de Fezabilitate. Proiectii financiare și indicatori financiari - **Anexa 2.1**;
- Studiu de fezabilitate-Anexa B - **Anexa 2**;
- Studiu de fezabilitate-Anexa C - **Anexa 2**;
- Studiu de fezabilitate-HG28/MJ - **Anexa 2**;
- Studiu de fezabilitate-HG907/MJ - **Anexa 2**;
- Model contract de finanțare - **Anexa 3**;
- Declarație raportare plăți către GAL - Anexa 4;
- Angajament pe proprie răspundere privin utilizarea cofinanțării private - **Anexa 5**;
- Declarație încadrare în categoria de micro-întreprindere și întreprindere mică - **Anexa 6.1**;
- Declarație privind respectarea regulilor de cumul minimis - **Anexa 6.2**;
- Declarație cu privire la neîncadrarea în firme cu dificultate - **Anexa 6.3**;
- Declarație că solicitantul nu a beneficiat de servicii de consiliere pe MO2 - **Anexa 6.4**;
- Lista codurilor CAEN eligibile pentru accesarea măsurii M3-6A - **Anexa 7**;
- Lista codurilor CAEN eligibile doar pentru dotarea clădirilor pentru măsura M3/6A - **Anexa 8**;
- Lista zonelor cu potențial turistic ridicat - **Anexa 9**;
- Lista zonelor cu destinații eco-turistice - **Anexa 10**;
- Lista ariilor naturale protejate - **Anexa 11**;
- Instrucțiuni privind evitarea creării de condiții artificiale;
- **Declarație privind prelucrarea datelor cu caracter personal**;
- Fișa generală de evaluare CES-M3/6A;
- Fișa măsurii M3-6A;
- Formular de verificare a conformității dosarului cererii de plată DCP-M3/6A;
- Formular informații suplimentare IS-M36A;
- Formular vizită teren VT-M3/6A;
- Procedura de evaluare a proiectelor depuse la GAL DD;

Dosarul CERERII DE FINANȚARE:

Cererea de Finanțare-Anexa 1 (document care reprezintă solicitarea completată electronic pe care potențialul beneficiar o înaintea GAL în vederea obținerii finanțării); <http://www.gal-deltadunarii.ro>

Dosarul CERERII DE PLATĂ:

Cererea de Plată pentru avans (Cerere de plată pentru solicitarea avansului); [link www.afir.info](http://www.afir.info)

Cererea de Plată (document care cuprinde o serie de documente justificative printre care declarația de cheltuieli, raportul de execuție etc); <http://www.afir.info>

Declarația de eşalonarea depunerii Dosarelor Cererilor de Plată (document care prevede perioadele estimative de depunere a tranșelor de plată); <http://www.afir.info>

Declarații de bunuri/servicii/lucrări/ actualizări/ diverseșineprevăzute);
<http://www.afir.info>Raportul de execuție (document care prevede realizările fizice și cele financiare); <http://www.afir.info>

Declarația pe propriarăspundere a beneficiarului(documentcareprevederespectareatuturor criteriilordeeligibilitate privindproceduriledeachiziție,a condițiilordeeligibilitatemenționate înCererea de Finanțare și rambursareacheltuielilorsolicitate prinFEADRCare nuvor face obiectulaltorprogramedefinanțarenerambursabilă); <http://www.afir.info>

Actele normative utile (Informații utile - Acte normative - Legislație specifică FEADR);
<http://www.afir.info>

Deasemenea,înpaginadeinternetaGAL, <http://www.gal-deltadunarii.ro>putețiconsultașidescărca: **FișaMăsurii(InvestițiiprinSDLMăsuraM3/6A-Creșterea economiei prin dezvoltarea de activități neagricole)**;

10.3 GAL Delta Dunării în sprijinul dumneavoastră

Fiecare cetățean din teritoriul GAL Delta Dunării, precum și persoanele juridice de drept român care se încadrează în aria de finanțare a Măsurilor din cadrul SDL 2014-2020, au dreptul să beneficieze de fondurile europene nerambursabile pentru finanțarea propriilor proiecte de investiții pentru dezvoltare rurală. GAL Delta Dunării” vă stă la dispoziție de luni până vineri între orele 9:00 și 17:00 pentru a vă acorda informații privind modalitățile de accesare a măsurii M2/6A, dar și pentru a primi propunerile sau sesizările dumneavoastră privind derularea SDL. Experții GAL vă pot acorda, pe loc sau în termenul legal (maxim 30 de zile), orice informație necesară în demersul dumneavoastră pentru accesarea fondurilor europene.

Experții GAL nu acordă consultanță privind realizarea proiectului. Echipa GAL vă poate ajuta ori de câte ori aveți o plângere, o reclamație sau o petiție privind o situație care intră în aria de competență a GAL-ului.

De asemenea, dacă considerați că sunteți nedreptățit, defavorizat sau sesizați posibile neregularități în derularea proiectelor, nu ezitați să vă adresați în scris GAL-ului, pentru soluționarea problemelor.

Pentru a reclama o anumită situație sau pentru a sesiza eventuale neregularități informații-ne în scris. Trebuie să țineți cont că pentru a putea demara investigațiile și aplica eventuale sancțiuni, reclamația sau sesizarea trebuie să fie explicită, să conțină informații concrete, verificabile și datele de contact ale persoanei care a întocmit respectiva reclamație sau sesizare. Pentru a afla detalii privind condițiile și modalitatea de accesare, fondurile disponibile precum și investițiile care sunt finanțate prin GAL, consultați acest Ghid. Dacă doriți informații suplimentare puteți să formulați întrebări către GAL.

10.4 Dicționar de termeni și condiții

- **Activitate agricolă** conform cu prevederile art. 4(1)(c) din Reg. 1307/ 2013 înseamnă după caz:
  - producția, creșterea sau cultivarea de produse agricole, inclusiv recoltarea, mulgerea, reproducerea animalelor și deținerea acestora în scopuri agricole;
  - menținerea unei suprafețe agricole într-o stare care o face adecvată pentru pășunat sau pentru cultivare, fără nicio acțiune pregătitoare care depășește

54

cadrul metodelor și al utilajelor agricole uzuale, cu respectarea normelor de ecocondiționalitate, sau

- efectuarea unei activități minime pe suprafețele agricole menținute în mod obișnuit într-o stare adecvată pentru pășunat sau pentru cultivare, pe terenul arabil prin îndepărtarea vegetației prin lucrări de cosit sau discuit sau prin erbicidare cel puțin o dată pe an, iar pe pajiștile permanente, prin pășunat cu asigurarea echivalentului unei încărcături minime de 0,3 UVM/ ha cu animalele pe care le exploatează sau un cosit anual, în conformitate cu prevederile legislației specifice în domeniul pajiștilor. În cazul pajiștilor permanente, situate la altitudini de peste 1800 m, menținute în mod natural într-o stare adecvată pentru pășunat, activitatea minimă constă în pășunat cu asigurarea unei încărcături minime de 0,3 UVM/ ha cu animalele pe care le exploatează;
- în cazul viilor și livezilor activitatea agricolă minimă presupune cel puțin o tăiere anuală de întreținere și cel puțin o cosire anuală a ierbii dintre rânduri sau o lucrare anuală de întreținere a solului.
- **Activitate complementară** reprezintă activitatea care se desfășoară în scopul completării/ dezvoltării/ optimizării activității principale sau activității de bază a solicitantului (pentru care are codurile CAEN autorizate), desfășurată de acesta anterior depunerii proiectului.
- **Activitate meșteșugărească** - producerea și comercializarea produselor care păstrează specificul execuției manuale și artizanat, prestarea serviciilor care presupun un număr mai mare de operații executate manual în practicarea lor sau au ca scop promovarea meșteșugurilor, a meseriilor, a produselor și serviciilor cu specific tradițional (exemple: sculptura, cioplitul sau prelucrarea artistică a lemnului, confecționarea instrumentelor muzicale, împletituri din fibre vegetale și textile, confecționarea obiectelor ceramice, grafică sau pictură, prelucrarea pielii, metalelor, etc).
- **Activități productive** - activități în urma cărora se realizează unul sau mai multe produse pentru care prelucrarea s-a încheiat, care au parcurs în întregime fazele procesului de producție și care sunt utilizate ca atare, fără să mai suporte alte transformări, putând fi depozitate în vederea livrării sau expediate direct clienților: fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton; fabricarea produselor chimice, farmaceutice; activități de prelucrare a produselor lemnoase; industrie metalurgică, fabricare construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente; fabricare produse electrice, electronice, producere de combustibil din biomasă în vederea comercializării; producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile pentru desfășurarea propriei activități, ca parte integrantă a proiectului, etc.
- **ADI ITI DD** - Asociația pentru Dezvoltare Intercomunitară ITI Delta Dunării - persoană juridică de drept privat, având statut de utilitate publică, care are ca și asociați în prezent 38 de UAT-uri, respectiv consiliul județean Tulcea, Consiliul Județean Constanța, 5 UAT-uri urbane: Tulcea, Macin, Isaccea, Sulina Babadag, și 33 UAT-uri rurale dintre care 4 UAT-uri se afla pe teritoriul județului Constanța.
- **Activități turistice** - servicii turistice așa cum sunt definite în Legea Turismului.
- **Beneficiar** - persoană fizică autorizată sau întreprindere care a încheiat un Contract de finanțare cu AFIR pentru accesarea fondurilor europene prin FEADR.
În înțelesul art. 4 din R(UE) nr. 1307/ 2013 și conform definiției din PNDR 2014 - 2020,
- **Campingul** este o structură de primire turistică destinată să asigure cazarea turiștilor în corturi sau rulote, astfel amenajate încât să permită acestora să parcheze mijloacele de transport, să își pregătească masa și să beneficieze de celelalte servicii specifice acestui tip de unitate.
- **Bungalow** - structură de primire turistică de capacitate de cazare de maximum 8 camere (16 locuri), realizată de regulă din lemn sau din alte materiale similare. În zonele cu umiditate ridicată (munte, mare) acesta poate fi construit și din zidărie. Este amplasat în perimetrul campingurilor.

- **Căsuță tip camping** este un spațiu de cazare de dimensiuni reduse (maximum 4 locuri), realizat din lemn sau alte materiale similare, compusă, de regulă, dintr-o cameră și un mic antreu sau terasă și uneori dotată și cu grup sanitar propriu.
- În înțelesul art. 4 din R(UE) nr. 1307/ 2013 și conform definiției din PNDR 2014 - 2020,
- **Cererea de finanțare** - reprezintă solicitarea depusă de potențialul beneficiar în vederea obținerii finanțării nerambursabile;
- **Data acordării ajutorului de minimis**- data la care dreptul legal de a primi ajutorul este conferit beneficiarului în conformitate cu regimul juridic național aplicabil.
- **Eligibil** - reprezintă îndeplinirea condițiilor și criteriilor minime de către un solicitant așa cum sunt precizate în Ghidul solicitantului, Cererea de finanțare și Contractul de finanțare pentru FEADR.
- **Evaluare** - acțiune procedurală prin care documentația pentru care se solicită finanțare este analizată pentru verificarea îndeplinirii condițiilor minime pentru acordarea sprijinului și pentru selectarea proiectului, în vederea contractării.
- **Exploatarea agricolă** - este o unitate tehnico-economică ce își desfășoară activitatea sub o gestiune unică și are ca obiect de activitate exploatarea terenurilor agricole și/ sau activitatea zootehnică.
- **Fermier** înseamnă o persoană fizică sau juridică (de drept public sau privat) sau un grup de persoane fizice sau juridice indiferent de statutul juridic pe care un astfel de grup și membrii săi îl dețin în temeiul legislației naționale, a cărei exploatare se situează pe teritoriul României și care desfășoară o activitate agricolă.
- **Fișa măsurii** - descrie motivația sprijinului financiar nerambursabil oferit, obiectivele măsurii, aria de aplicare și acțiunile prevăzute, tipul de investiție, menționează categoriile de beneficiar și tipul sprijinului;
- **Furnizare de servicii** - servicii medicale, sanitar-veterinare; reparații mașini, unelte, obiecte casnice; consultanță, contabilitate, juridice, audit; servicii în tehnologia informației și servicii informatice; servicii tehnice, administrative, transport rutier de mărfuri în contul terților, alte servicii destinate populației din spațiul rural, etc.
- **Gospodărie agricolă** - totalitatea membrilor de familie, a rudelor sau a altor persoane care locuiesc și gospodăresc împreună, având buget comun, și care, după caz, lucrează împreună terenul sau întrețin animalele, consumă și valorifică în comun produsele agricole obținute. Gospodăria poate fi formată și dintr-un grup de două sau mai multe persoane între care nu există legături de rudenie, dar care declară că, prin înțelegere, locuiesc și se gospodăresc împreună.
- **Industria creative** - acele activități economice care se ocupă de generarea sau exploatarea cunoștințelor și informației (crearea de valoare economică (profit) prin proprietate intelectuală). Alternativ, sunt denumite industrii culturale sau domenii ale economiei creative: publicitatea, arhitectura, arta, meșteșugurile, design-ul, moda, filmul, muzica, artele scenei, editarea (publishing), cercetarea și dezvoltarea, software-ul, jocurile și jucăriile, TV & radio, jocurile video.
- **Întreprindere** - orice entitate care desfășoară o activitate economică pe o piață, indiferent de forma juridică, de modul de finanțare sau de existența unui scop lucrativ al acesteia.
- **Întreprindere în activitate** - întreprinderea care desfășoară activitate economică și are situații financiare anuale aprobate corespunzătoare ultimului exercițiu financiar încheiat.
- **Întreprindere în dificultate** - o întreprindere care se află în cel puțin una din situațiile următoare:
În cazul unei societăți comerciale cu răspundere limitată (alta decât un IMM care există de cel puțin trei ani sau, în sensul eligibilității pentru ajutor pentru finanțare de risc, un IMM aflat la 7 ani de la prima sa vânzare comercială care se califică pentru investiții pentru finanțare de risc în urma unui proces de diligență efectuat de un intermediar financiar selectat), atunci când mai mult de jumătate din capitalul său social subscris a dispărut din cauza pierderilor acumulate. Această situație survine atunci când deducerea pierderilor acumulate din rezerve (și din toate celelalte elemente

considerate în general ca făcând parte din fondurile proprii ale societății) conduce la un rezultat negativ care depășește jumătate din capitalul social subscris. În sensul acestei dispoziții, „societate cu răspundere limitată” se referă în special la tipurile de societăți menționate în anexa I la Directiva 2013/34/UE (1), iar „capital social” include, dacă este cazul, orice capital suplimentar.

În cazul unei societăți comerciale în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății (alta decât un IMM care există de cel puțin trei ani sau, atunci când mai mult de jumătate din capitalul propriu așa cum reiese din contabilitatea societății a dispărut din cauza pierderilor acumulate. În sensul prezentei dispoziții, „o societate comercială în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății” se referă în special la acele tipuri de societăți menționate în anexa II la Directiva 2013/34/UE.

Atunci când întreprinderea face obiectul unei proceduri colective de insolvență sau îndeplinește criteriile prevăzute în dreptul intern pentru ca o procedură colectivă de insolvență să fie deschisă la cererea creditorilor săi.

Atunci când întreprinderea a primit ajutor pentru salvare și nu a rambursat încă împrumutul sau nu a încetat garanția sau a primit ajutoare pentru restructurare și face încă obiectul unui plan de restructurare.

- **Întreprindere unică** - în conformitate cu prevederile art.2 alin.(2) din Regulamentul (UE) nr.1.407/ 2013 include toate întreprinderile între care există cel puțin una dintre relațiile următoare:
  - o întreprindere deține majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociațiilor unei alte întreprinderi;
  - o întreprindere are dreptul de a numi sau revoca majoritatea membrilor organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale unei alte întreprinderi;
  - o întreprindere are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra altei întreprinderi în temeiul unui contract încheiat cu întreprinderea în cauză sau în temeiul unei prevederi din contractul de societate sau din statutul acesteia;
  - o întreprindere care este acționar sau asociat al unei alte întreprinderi și care controlează singură, în baza unui acord cu alți acționari sau asociați ai acelei întreprinderi, majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților întreprinderii respective.
- **Întreprinderile care întrețin, cu una sau mai multe întreprinderi, relațiile la care se face referire la punctele i-iv sunt considerate întreprinderi unice.**
- **Investiția nouă** - cuprinde lucrările de construcții-montaj, utilaje, instalații, echipamente și/ sau dotari, care se realizează pentru construcții noi sau pentru construcțiile existente cărora li se schimbă destinația sau pentru construcții aparținând întreprinderilor cărora li s-au retras autorizațiile de funcționare și nu-și schimbă destinația inițială.
- **Modernizarea** - cuprinde achiziția de echipamente și/ sau dotări sau lucrările de construcții și instalații privind re tehnologizarea, reutilizarea și refacerea sau extinderea construcțiilor **aferele întreprinderilor în funcțiune și cu autorizații de funcționare valabile, fără modificarea destinației inițiale.**
- **Pensiune agroturistică** - o structură de primire turistică, având o capacitate de cazare de până la 8 camere, funcționând în locuințele cetățenilor sau în clădire independentă, care asigură în spații special amenajate cazarea turiștilor și condițiile de pregătire și servire a mesei, precum și posibilitatea participării la activități gospodărești sau meșteșugărești.
- **Pensiune turistică** este o structură de primire turistică, având o capacitate de cazare de până la 15 camere, totalizând maximum 40 locuri, funcționând în locuințele cetățenilor sau în clădire independentă, care asigură în spații special amenajate cazarea turiștilor și condiții de pregătire și de servire a mesei
- **Perioada de implementare** - reprezintă perioada de la semnarea Contractului de finanțare până la data depunerii ultimei tranșe de plată.

- **Perioadă de derulare a proiectului** - reprezintă perioada de la semnarea Contractului de finanțare până la finalul perioadei de monitorizare a proiectului.
- **Prag minim** - reprezintă punctajul minim sub care un proiect eligibil nu poate intra la finanțare.
- **Prag de calitate lunar** - reprezintă punctajul cumulativ realizat pe baza anumitor criterii de selecție, apreciat drept reper lunar, care asigură finanțarea cu prioritate a proiectelor de calitate.
- **Produsele și serviciile meșteșugărești, de mică industrie și artizanale** - sunt produsele și serviciile executate de meșteșugari și artizani în serie mică sau unicat, fie complet manual, fie cu ajutorul uneltelor manuale sau chiar mecanice, atât timp cât contribuția manuală a meșteșugarului sau artizanului rămâne componentă substanțială a produsului finit, fiind caracterizate prin faptul că:
  - sunt produse fără restricții privind cantitatea și folosind materiale brute, neprelucrate, apelând în general la resursele naturale;
  - natura specială a produselor meșteșugărești și artizanale derivă din trăsăturile lor distinctive, care pot fi: artistice, creative, culturale, decorative, tradiționale, simbolice și semnificative din punct de vedere comunitar și religios;
  - cuprind o arie largă de obiecte și activități, care valorifică tehnicile, materiile prime, formele și ornamentele tradiționale, precum și ale creației populare din diferite genuri;
  - produse și servicii cu valoare artistică, dar și utilitară, care păstrează specificul execuției manuale și tradiționale.
  - produsele de artă populară - sunt produsele realizate de creatorii și meșterii populari, care păstrează caracterul autentic și specificul etnic și/sau cultural al unei anumite zone.
- **Proiecte neconforme** - proiectele al căror punctaj rezultat în urma evaluării AFIR este mai mic decât pragul de calitate lunar/trimestrial corespunzător sau proiectele încadrate greșit din punct de vedere al alocării financiare aferente unei măsuri/submăsuri/ componentă (alocare distinctă).
- **Reprezentant legal** - reprezentant al proiectului care depune Cererea de finanțare și în cazul în care Cererea de finanțare va fi selectată, semnează Contractul de finanțare. Acesta trebuie să aibă responsabilități și putere decizională din punct de vedere financiar în cadrul societății.
- **Solicitant** - persoană fizică autorizată sau juridică, potențial beneficiar al sprijinului nerambursabil din FEADR.
- **Spațiul rural** - totalitatea comunelor la nivel de unitate administrativ-teritorială, comuna fiind cea mai mică unitate administrativ-teritorială, nivel NUTS 5. Având în vedere legislația națională - Legea 350/ 2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și Legea nr. 351/ 2001 privind aprobarea Planului național de planificare teritorială, spațiul rural este reprezentat de totalitatea comunelor cu satele componente.
- **Sprijin nerambursabil** - reprezintă suma alocată proiectelor, asigurată prin contribuția Uniunii Europene și a Guvernului României;
- **Submăsura** - definește aria de finanțare prin care se poate realiza cofinanțarea proiectelor (reprezintă o sumă de activități cofinanțate prin fonduri nerambursabile).
- **Sumă forfetară** - sumă fixă în procent de 100% prestabilită la un anumit cuantum fără a mai fi necesară cofinanțarea din partea beneficiarului.
- **Tehnologia informației sau/ și Tehnologia informației și a comunicațiilor** abreviat (cel mai adesea IT) TI respectiv TIC, este tehnologia necesară pentru prelucrarea (procurarea, procesarea, stocarea, convertirea și transmiterea) informației, în particular prin folosirea computerelor pe multiple domenii legate de date și informații, cum ar fi: procesoare, calculatoare, hardware și software, limbaje de programare, structuri de date și altele (managementul datelor, construcția de hardware pentru calculatoare, proiectarea de software, administrarea sistemelor informaționale).

10.5 Abrevieri

- **AM - PNDR** - Autoritatea de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală
- **ANT** - Autoritatea Națională pentru Turism
- **CRFIR** - Centrul Regional pentru finanțarea Investițiilor Rurale, structură organizatorică la nivel regional a AFIR (la nivel național există 8 Centre Regionale)
- **FEADR** - Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, este un instrument de finanțare creat de Uniunea Europeană pentru implementarea Politicii Agricole Comune
- **MADR** - Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
- **OJFIR** - Oficiul Județean pentru finanțarea Investițiilor Rurale, structură organizatorică la nivel județean a AFIR (la nivel național există 41 Oficii Județene)
- **PNDR** - Programul Național de Dezvoltare Rurală este documentul pe baza căruia va putea fi accesat FEADR și care respectă liniile directoare strategice de dezvoltare rurală ale Uniunii Europene
- **ITI** - Investiții Teritoriale Integrate
- **SIDD - DD** - Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării.